

บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่กำกับดูแล
การปฏิบัติงานในบริษัทผู้ประกอบการธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคล
(ฉบับสมบูรณ์)

นายอนุพงษ์ ชำนาญการ

เอกัตศึกษานี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชากฎหมายเศรษฐกิจ
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2562

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของเอกัตศึกษาที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)

เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของเอกัตศึกษาที่ส่งผ่านทางคณะที่สังกัด

The abstract and full text of individual study in Chulalongkorn University Intellectual Repository(CUIR)
are the individual study authors' files submitted through the faculty.

Role and Responsibility of Compliance Officer
In Personal Loan Business
(Complete Version)

Anupong Chamnankran

This Independent Study is a part of Master Degree of Art
in Economic Law Programs.
Faculty of Law, Chulalongkorn University
Academic Year 2019

หัวข้อเอกัตศึกษา บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่กำกับดูแลการ
ปฏิบัติงานในบริษัทผู้ประกอบการธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคล

โดย นายอนุพงษ์ ชำนาญการ

รหัสประจำตัว 618 61825 34

หลักสูตร ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายเศรษฐกิจ
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หมวดวิชา กฎหมายเศรษฐกิจ

อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์ สำเรียง เมฆเกรียงไกร

ปีการศึกษา 2562

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้เอกัตศึกษานี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายเศรษฐกิจ

ลงชื่อ..........อาจารย์ที่ปรึกษา
(ศาสตราจารย์ สำเรียง เมฆเกรียงไกร)

6186182534 สาขาวิชากฎหมายเศรษฐกิจ

คำสำคัญ: สิ้นเชื้อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ/ การปฏิบัติตามกฎหมาย/ เจ้าหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงาน/ สถาบันการเงินที่มีใช้ธนาคาร/ มาตรฐานวิชาชีพ

อนุพงษ์ ชำนาญการ : (บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงานในบริษัทผู้ประกอบธุรกิจสิ้นเชื้อส่วนบุคคล) อาจารย์ที่ปรึกษาเอกศศึกษา:
ศาสตราจารย์ สำเรียง เมฆเกรียงไกร, 74 หน้า

ด้วยองค์การภาครัฐที่ควบคุมและกำกับดูแลการประกอบธุรกิจของสถาบันการเงินในประเทศไทย อาทิเช่น ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) และสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ป.ป.ง.) ได้มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ตลอดจนทั้งกฎเกณฑ์ ประกาศ แนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สถาบันการเงินในประเทศไทยประกอบธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพปฏิบัติงานได้มาตรฐาน ถูกต้อง และเคร่งครัดมากขึ้น ผนวกกับปัจจุบันบริษัทผู้ประกอบธุรกิจสิ้นเชื้อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย ได้เข้ามามีบทบาทในการพิจารณาและอนุมัติสิ้นเชื้อส่วนบุคคลให้กับทั้งภาคธุรกิจและลูกค้ารายบุคคล โดยจากสถิติการปล่อยสิ้นเชื้อ จัดเก็บและประมวลผลโดยธนาคารแห่งประเทศไทย มีแนวโน้มสูงขึ้นและมีบทบาทสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจมากยิ่งขึ้น ธนาคารแห่งประเทศไทยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติสถาบันการเงิน จึงออกแนวปฏิบัติให้ธนาคารพาณิชย์มีการจัดตั้งหน่วยงานกำกับดูแลการปฏิบัติงานตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของทางการ (Compliance Unit) ขึ้นเพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงานขององค์กร แต่ทั้งนี้ พบว่าปัจจุบันบริษัทผู้ประกอบธุรกิจประเภทสิ้นเชื้อบุคคลภายใต้การกำกับของธนาคารแห่งประเทศไทย บริษัทผู้ประกอบธุรกิจสิ้นเชื้อจำนำรถ และบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หน่วยงานทางการที่กำกับดูแลกลุ่มธุรกิจดังกล่าวยังไม่มีการตรากฎหมาย และ/หรือประกาศ กฎเกณฑ์กำหนดให้มีการจัดตั้งหน่วยงานหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงาน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อองค์กรอาจมีการกำกับดูแลการปฏิบัติงานด้านธุรกิจได้อย่างไม่รัดกุมตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับและประกาศของหน่วยงานทางการเกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากการเปรียบเทียบหลักกฎหมาย กฎเกณฑ์ ประกาศ ข้อบังคับต่างๆ ของประเทศไทยกับต่างประเทศอันเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงาน และมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมและกำกับดูแลวิชาชีพอื่นในสถาบันการเงินและบริษัทมหาชนจำกัดทั้งที่จดทะเบียนในและนอกตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้ระบุถึงประเด็นหลัก รวมถึงข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาแนวทางการในทำงานและวิชาชีพของเจ้าหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติการในบริษัทผู้ประกอบธุรกิจสิ้นเชื้อส่วนบุคคลภายใต้กำกับ

สาขาวิชา กฎหมายเศรษฐกิจ

ปีการศึกษา 2562

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

6186182534 Economic Law

Keyword: Personal Loan under supervision/ Regulations Compliance/ Compliance Officer/ Non-Bank financial institute/ profession

Anupong Chamnankran : (Role and Responsibility of Compliance Officer in Personal Loan Business) Advisor: Prof. Search Results Prof. Samrieng Mekkriengkrai, 74 pages.

With government organizations that control and supervise the business operations of financial institutions in Thailand such as the Bank of Thailand, the Office of the Securities and Exchange Commission (SEC) and the Anti-Money Laundering Office (AMLO) have amended the law including rules, announcements, and relevant practices in order to enable financial institutions in Thailand to run their business more efficiently, perform their tasks with higher standards, and be more strict. Currently, a personal loan business company under the supervision of the Bank of Thailand plays a role in considering and approving personal loans for both the business sector and individual customers. From the loan statistics from the Bank of Thailand, it tends to be higher and plays an increasingly important role in the economy. Bank of Thailand issues guidelines for commercial banks to establish a Compliance Unit under the law and regulations of the authorities (Compliance Unit) to oversee the operations of the organization. In the present day, the personal loan company under the supervision of the Bank of Thailand, personal loan secured with the car, and companies listed on the Stock Exchange of Thailand, the authorities oversee the mentioned business group have not yet enacted laws and/or announcements, rules and regulations governing the establishment of a unit or a duty supervisor. This may cause the organization to have a weak oversight of business operations in accordance with the laws, rules, regulations, and announcements of the relevant authorities. The researcher has studied and analyzed data from comparing the principles of law, rules, announcements, regulations of Thailand and foreign countries in relation to the roles and responsibilities of the compliance and regulations related to the supervision of other professions in financial institutions and Public Limited Company both listed and not listed in the SET. The key findings including suggestions are identified to develop the compliance operations and professions of the compliance unit in the personal loan business.

กิตติกรรมประกาศ

เอกัตศึกษา เรื่อง “บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงาน ในบริษัทผู้ประกอบการธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคล” นี้ สามารถสำเร็จลุล่วงได้ตามวัตถุประสงค์ที่คาดหวังไว้ ได้ เพราะได้รับความอนุเคราะห์จากบุคคลสำคัญหลายท่านที่มีส่วนในการขับเคลื่อนความสำเร็จนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์สำเรียง เมฆเกรียงไกร ที่ได้เพียงสละเวลาอันมีค่าในการให้คำปรึกษาและแนะนำ ทั้งในด้านแนวทางการดำเนินการวิจัย ศึกษา ค้นคว้า

นอกจากนั้นแล้ว ผู้วิจัยขอขอบคุณ คณาจารย์และบุคลากรทุกท่าน ในหลักสูตรหลักสูตร ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายเศรษฐกิจ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ทุ่มเท ให้ความรู้และคำแนะนำในการเรียนการสอนระดับปริญญาโท รวมถึงเพื่อนร่วมหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิตรุ่นที่ 21 ที่คอยสนับสนุนทั้งในการเรียนการสอน และการดำเนินการทำเอกัตศึกษา ทั้งในด้านการให้คำแนะนำ กำลังใจ และสนับสนุนจนประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ผู้วิจัยได้คาดหวังไว้

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณ ครอบครัวของผู้วิจัยที่คอยเป็นกำลังสำคัญในการเรียนและการศึกษา วิจัยเอกัตศึกษานับนี้อย่างต่อเนื่องจนประสบความสำเร็จ

ผู้วิจัยมีความคาดหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกัตศึกษานับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อทั้งผู้ที่ปฏิบัติงาน ในด้านการกำกับดูแลการปฏิบัติงาน ทั้งในบริษัทเอกชนและในธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคล รวมถึงหน่วยงานกำกับดูแลในประเทศไทย ที่จะพัฒนาและเสริมสร้างมาตรฐานการทำงานอันดี รวมทั้ง จรรยาบรรณวิชาชีพให้เกิดขึ้นในประเทศไทย และเป็นพื้นฐานในการพัฒนาเสถียรภาพของระบบ เศรษฐกิจของประเทศไทยอีกด้วย หากเอกัตศึกษานับนี้มีข้อบกพร่องหรือข้อผิดพลาดประการใด ผู้วิจัยขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

สารบัญ

บทที่ 1 บทนำ	11
1. ที่มาและความสำคัญของปัญหา	11
2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา	12
3. สมมติฐานของการศึกษา	12
4. ขอบเขตของการศึกษา	13
5. วิธีดำเนินการศึกษา	13
6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา	13
บทที่ 2 ผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคล และองค์การภาครัฐที่ควบคุมและกำกับดูแลธุรกิจ	14
1. ผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลในประเทศไทย	14
1.1. ลักษณะการประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคล	17
1.1.1. ธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ (Personal Loan)	17
1.2. บทบาทของผู้ให้บริการสินเชื่อส่วนบุคคลกับระบบเศรษฐกิจ	21
2. องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลสถาบันการเงินในประเทศไทย	24
2.1. ธนาคารแห่งประเทศไทย	24
2.2. คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	26
2.3. คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.)	27
2.3.1. คณะกรรมการกำกับตลาดทุน	27
2.3.2. สำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต.	28
2.4. ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	29
2.4.1. โครงสร้างการกำกับดูแลตลาดทุน	29
2.4.2. บทบาทตลาดหลักทรัพย์	30
2.4.3. โครงสร้างของคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์ฯ	30
2.5. กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์	32
2.5.1. บริการและอำนาจหน้าที่ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าปัจจุบัน	32
2.6. สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน	33
2.6.1. อำนาจหน้าที่ของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน	33
บทที่ 3 ความเป็นมา และแนวความคิดเกี่ยวกับบทบาท หน้าที่ความรับผิดชอบ ของผู้ทำหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงาน	35
1. ความเป็นมาเกี่ยวกับผู้กำกับดูแลการปฏิบัติงาน	35

2.	ลักษณะงานและหน้าที่รับผิดชอบของผู้กำกับดูแลการปฏิบัติงาน	36
2.1.	นิยามของความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ (Compliance Risk).....	36
2.2.	ความสำคัญของการบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์.....	36
2.3.	หลักการสำคัญของการบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์	37
2.3.1.	หน้าที่ของคณะกรรมการสถาบันการเงินในการกำกับดูแลการปฏิบัติตาม กฎเกณฑ์.....	37
2.3.2.	หลักเกณฑ์ของงานการกำกับดูแลการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์	37
3.	กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการควบคุมเจ้าหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงาน	41
3.1.	กฎหมายประเทศไทย	41
3.1.1.	พระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ.2551	41
3.1.2.	ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่องกิจการที่ต้องขออนุญาตตามข้อ 5 แห่ง ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 58.....	45
3.2.	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพการกำกับดูแลในประเทศออสเตรเลีย.....	50
3.2.1.	การกำกับดูแลในภาคการเงินและธนาคารของประเทศออสเตรเลีย	50
3.2.2.	บทบาทความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงาน AML/CFT	59
3.3.	มาตรฐานและการรับรองความรู้และวิชาชีพ	60
3.3.1.	องค์กรระหว่างประเทศที่รับรองความรู้ด้านการกำกับดูแล	60
บทที่ 4	บทวิเคราะห์ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมเจ้าหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงานในธุรกิจ สินเชื่อบุคคลภายใต้การกำกับ	67
1.	ปัญหาไม่มีกฎหมายหรือแนวปฏิบัติในการควบคุมเจ้าหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงานใน ธุรกิจสินเชื่อบุคคลภายใต้การกำกับของธนาคารแห่งประเทศไทย	67
2.	ปัญหาไม่มีกฎหมาย หรือแนวปฏิบัติที่กำหนดคุณสมบัติ และจรรยาบรรณในการ ควบคุมพฤติกรรมผู้ทำหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงาน.....	69
บทที่ 5	บทสรุปและข้อเสนอแนะ	71
1.	บทสรุป.....	71
2.	ข้อเสนอแนะ	72
บรรณานุกรม.....		75

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1 รายชื่อบริษัทสินเชื่อบุคคลภายใต้การกำกับแบ่งตามประเภทนิติบุคคล 15

ตารางที่ 2 ลักษณะผลิตภัณฑ์สินเชื่อบุคคลภายใต้การกำกับ..... 19

ตารางที่ 3 หลักเกณฑ์การขอสินเชื่อ Nano Finance..... 45

ตารางที่ 4 สรุบบริษัทที่เข้าร่วมตอบแบบสอบถาม 54

ตารางที่ 5 จำนวนของบริษัทที่เข้าร่วมตอบแบบสอบถามแบ่งตามขนาดและประเภท 54

ตารางที่ 6 ระดับความรู้เกี่ยวกับธุรกิจของเจ้าหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงาน 56

ตารางที่ 7 ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งของเจ้าหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงาน 57

ตารางที่ 8 จำนวนบริษัทจำแนกตามจำนวนบุคลากรด้าน AML/CFT..... 57

ตารางที่ 9 จำนวนบริษัทจำแนกตามการบังคับบัญชา..... 58

ตารางที่ 10 จำนวนบริษัทจำแนกตามสัดส่วนการทำงานด้าน AML/CFT 58

ตารางที่ 11 สรุปการรับรองความรู้ด้านการกำกับดูแลการปฏิบัติงานจากสถาบันต่าง ๆ 61

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบหลักสูตรการรับรองความรู้ด้านการกำกับการปฏิบัติงาน 63

สารบัญภาพ

รูปที่ 1 บทบาทของธนาคารและสถาบันการเงินต่อระบบเศรษฐกิจ	21
รูปที่ 2 จำนวนบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ระหว่างมกราคม 2557 – มีนาคม 2563.....	22
รูปที่ 3 ยอดสินเชื่อคงค้างระหว่างมกราคม 2557 – มีนาคม 2563	23
รูปที่ 4 โครงสร้างการกำกับดูแลตลาดทุน.....	29
รูปที่ 5 โครงสร้างหน่วยงานกำกับดูแลการเงินของประเทศออสเตรเลีย	51
รูปที่ 6 ประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่กำกับกับการปฏิบัติงาน (จำนวนบริษัท).....	55
รูปที่ 7 ระดับการศึกษาของเจ้าหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงาน.....	56

บทที่ 1

บทนำ

1. ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ด้วยหน่วยงานกำกับดูแลการประกอบธุรกิจของสถาบันการเงินในประเทศไทย อาทิเช่น ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (ค.ป.ภ.) สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ป.ป.ง.) และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ได้เสนอปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจการธนาคารพาณิชย์และการเงินหลายฉบับ ซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศและคำสั่งที่เกี่ยวข้องตามมาอีกหลายฉบับ ทั้งนี้ เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์ไทยสามารถประกอบธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพปฏิบัติงานได้มาตรฐาน ถูกต้อง และเคร่งครัดตามพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ.2551 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ.2556 และที่แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ.2535 และพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ.2535 รวมถึงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศและคำสั่งของทางการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง อนึ่ง ในปัจจุบันธนาคารพาณิชย์ไทยมีการจัดตั้งหน่วยงานกำกับดูแลการปฏิบัติงานตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของทางการ (Compliance Unit) ขึ้นเพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงานขององค์กร โดยเป็นไปตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทย กำหนด ดังนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่หน่วยงานกำกับดูแลธุรกิจจะต้องยกระดับมาตรฐานความรู้ความสามารถให้แก่บุคลากร ผู้ปฏิบัติงานด้านนี้เป็นการเฉพาะ เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติหน้าที่ให้แก่องค์กรได้ อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมทั้งเพื่อให้เกิดความแน่ใจว่าองค์กรมีการกำกับดูแลการปฏิบัติงาน ด้านธุรกิจได้อย่างรัดกุมตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับและประกาศของทางการเกี่ยวข้องครบถ้วนแล้ว

อย่างไรก็ตาม เมื่อธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยมีการกำหนดบทบาทหน้าที่รับผิดชอบ และมีการจัดตั้งหน่วยงานกำกับดูแลการปฏิบัติงานตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของทางการ (Compliance Unit) ไว้แล้ว แต่ทั้งนี้พบว่าปัจจุบันบริษัทผู้ประกอบธุรกิจประเภทสินเชื่อบุคคลภายใต้การกำกับของธนาคารแห่งประเทศไทย บริษัทผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อจำนำรถ และบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หน่วยงานทางการที่กำกับดูแลกลุ่มธุรกิจดังกล่าวยังไม่มีมาตรการกฎหมาย และหรือประกาศ กฎเกณฑ์กำหนดให้มีการจัดตั้งหน่วยงานหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงาน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อองค์กรอาจมีการกำกับดูแลการปฏิบัติงานด้านธุรกิจได้อย่างไม่รัดกุมตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับและประกาศของหน่วยงานทางการเกี่ยวข้อง

อนึ่ง จากภาระหน้าที่รับผิดชอบของหน่วยงานกำกับดูแลการปฏิบัติงานตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของทางการดังกล่าวมาจะเห็นได้ว่า ผู้ทำหน้าที่นี้มีความรับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมกำกับดูแลให้องค์กรธุรกิจปฏิบัติให้ครบถ้วนตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของทางการ รวมถึงคำสั่งของทางการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง อีกทั้ง งานในหน้าที่รับผิดชอบของผู้กำกับดูแลการปฏิบัติงานนี้หากเปรียบเทียบกับผู้ประกอบการวิชาชีพอื่นๆ ในประเทศไทยแล้วจะเห็นได้ว่าวิชาชีพนี้มีลักษณะคล้ายกับวิชาชีพ เช่น ทนายความ ผู้สอบบัญชี เป็นต้น ดังนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการกำหนดมาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสมและเพียงพอเพื่อใช้ในการควบคุมและกำกับดูแลผู้ทำหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงานตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของทางการในบริษัทผู้ประกอบการประเภทสินเชื่อบุคคลภายใต้การกำกับของธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งผู้ทำหน้าที่นี้ในธนาคารพาณิชย์และธุรกิจประกันภัยโดยส่วนใหญ่ในประเทศไทยจะปฏิบัติหน้าที่ในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับข้อกำหนดระเบียบและข้อบังคับต่างๆ การกำกับดูแลกิจการที่ดี การบริหารความเสี่ยง และติดตามให้มีการปฏิบัติตามอย่างถูกต้องและสม่ำเสมอ รวมถึงรายงานการเปลี่ยนแปลงที่มีนัยสำคัญแก่คณะกรรมการบริษัท คณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี ตลอดจนรวมทั้งรายงานผลประจำปีต่อหน่วยงานทางการที่กำกับดูแลธุรกิจ

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงความเป็นมาและแนวความคิด ทฤษฎีและหลักการเกี่ยวกับ บทบาท หน้าที่ของเจ้าหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงานในบริษัทผู้ประกอบการธุรกิจสินเชื่อบุคคลภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาถึงกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงานในบริษัทผู้ประกอบการธุรกิจสินเชื่อบุคคลภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ถึงปัญหาการควบคุมเจ้าหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงานในบริษัทผู้ประกอบการธุรกิจสินเชื่อบุคคลภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย
4. เพื่อศึกษาถึงแนวทางแก้ไขปัญหาการควบคุมเจ้าหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงานในบริษัทผู้ประกอบการธุรกิจสินเชื่อบุคคลภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย

3. สมมติฐานของการศึกษา

มาตรการทางกฎหมายที่ใช้ในการควบคุมเจ้าหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงานในบริษัทผู้ประกอบการธุรกิจสินเชื่อบุคคลภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทยยังไม่ชัดเจน ทำให้เกิดปัญหาต่อผู้ประกอบการ ผู้ประกอบวิชาชีพ และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง จึงจำเป็นต้องปรับปรุงมาตรการตามกฎหมายดังกล่าว

4. ขอบเขตของการศึกษา

เอกัตศึกษานี้จะศึกษาถึงมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมเจ้าหน้าที่ผู้ทำหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงานในบริษัทผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคล โดยจะวิเคราะห์พระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ.2551 ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่องกิจการที่ต้องขออนุญาตตามข้อ 5 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 58 (เรื่องสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ) นอกจากนี้ ยังจะศึกษาในเชิงเปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศที่มีการตรากฎหมายเกี่ยวกับองค์กรทางวิชาชีพที่ใช้อำนาจทางการปกครองคอยควบคุมการทำหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงาน โดยในตอนท้ายจะทำการวิเคราะห์ปัญหาในเรื่องดังกล่าวพร้อมเสนอแนะมาตรการทางกฎหมายเพื่อแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อไป

5. วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้วิธีการศึกษาแบบวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากชนิดของเอกสาร หนังสือ บทความ บทบัญญัติของกฎหมาย ตลอดจนจากแนวคำพิพากษาทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศ รวมทั้งเอกสารสรุปจากการสัมมนาในวาระต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องประกอบกับการศึกษาจากประสบการณ์ของผู้ทำหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบข้อบังคับของทางการ (Compliance Unit) ในประเทศไทย

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบถึงความเป็นมาและแนวความคิด ทฤษฎีและหลักการเกี่ยวกับ บทบาท หน้าที่ของเจ้าหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงานในบริษัทผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย
2. ทำให้ทราบถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงานในบริษัทผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย
3. ทำให้ทราบถึงปัญหาการควบคุมเจ้าหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงานในบริษัทผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย
4. ทำให้ทราบถึงแนวทางแก้ไขปัญหาการควบคุมเจ้าหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงานในบริษัทผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย

บทที่ 2

ผู้ประกอบการธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคล และองค์กรภาครัฐที่ควบคุมและกำกับดูแลธุรกิจ

ในบทนี้ผู้วิจัยจะได้กล่าวถึงผู้ประกอบการธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลประเภทบริษัทจำกัดและบริษัทมหาชนจำกัด และความเกี่ยวข้องกันขององค์กรภาครัฐที่ควบคุมและกำกับดูแลธุรกิจ ซึ่งจะเชื่อมโยงไปถึงบทบาทหน้าที่ของวิชาชีพเจ้าหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงานในบทต่อไปว่าเหตุใดผู้ประกอบการธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลทั้งในรูปแบบบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด จึงมีความจำเป็นจะต้องจัดให้มีผู้ทำหน้าที่นี้ และมีหน่วยงานภาครัฐองค์กรใดบ้างที่มีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมและกำกับดูแลสถาบันการเงินและผู้ประกอบการธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคล โดยในบทนี้แบ่งหัวข้อเป็นดังนี้

1. ผู้ประกอบการธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลในประเทศไทย

ในประเทศไทยนั้นสำหรับผู้ที่จะประกอบธุรกิจการเงินที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (Non-Bank)¹ นั้นจะต้องเป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด อย่างไรก็ตาม นอกจากผู้ประกอบการธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลจะต้องเป็นนิติบุคคล 2 ประเภทดังกล่าวแล้ว ยังจะต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากรัฐมนตรีก่อน โดยการยื่นคำขอรับอนุญาตให้ยื่นผ่านธนาคารแห่งประเทศไทย ตามแบบที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้กำหนด พร้อมด้วยเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่ระบุไว้ในแบบดังกล่าว ซึ่งอย่างน้อยจะต้องมีรายการดังต่อไปนี้² สำเนาใบสำคัญแสดงการจดทะเบียน สำเนาหนังสือบริคณห์สนธิ สำเนาข้อบังคับ สำเนาทะเบียนผู้ถือหุ้น นอกจากนี้ ให้แจ้งชื่อ ประวัติการทำงาน และคุณวุฒิของคณะกรรมการและผู้สอบบัญชี พร้อมทั้งสำนักงานสาขา และ สถานที่ตั้งของสำนักงานสาขา (ถ้ามี) นอกจากนี้ผู้ที่จะประกอบธุรกิจการเงินของ Non-Bank ได้ จะต้องมีทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้วไม่ต่ำกว่าห้าสิบล้านบาทอีกด้วย³

อนึ่ง ธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลนั้นถือเป็นแหล่งสินเชื่อระยะสั้นสำหรับผู้ที่มีรายได้น้อยถึงปานกลาง เพื่อนำเงินไปใช้ในการอุปโภคและบริโภค โดยไม่จำเป็นต้องมีหลักทรัพย์หรือบุคคลค้ำประกันใน

1 พระราชบัญญัติสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551. ราชกิจจานุเบกษา, 125 (ตอนที่ 27 ก).

2 ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง กิจการที่ต้องขออนุญาตตามข้อ 5 แห่งประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 58 (เรื่อง การให้สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้กำกับ). ประกาศ ณ วันที่ 10 มกราคม 2562. ราชกิจจานุเบกษา, 136 (ตอนพิเศษ 27 ง).

3 ธนาคารแห่งประเทศไทย. ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ สนส. 1/2558. เรื่องการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจสินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพภายใต้การกำกับสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจที่มีใช้สถาบันการเงิน. 2558.

การขอสินเชื่อ ธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลนี้จึงเป็นการเปิดโอกาสให้แก่ผู้ที่มีรายได้น้อย สามารถกู้ยืมเงินในระบบได้แทนที่จะต้องออกไปกู้เงินนอกระบบ ที่มีการคิดดอกเบี้ยในอัตราที่สูง เกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนดและมีพฤติกรรมการติดตามทวงหนี้ที่อาจใช้ความรุนแรงเพื่อข่มขู่ ทั้งนี้ ปัจจุบันผู้ประกอบการธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับประเภทไม่มีหลักประกันของธนาคารแห่งประเทศไทย⁴ จากฐานข้อมูลการเปิดเผยจากธนาคารแห่งประเทศไทยพบว่ามีจำนวน 57 บริษัท ดังนี้

ตารางที่ 1 รายชื่อบริษัทสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับแบ่งตามประเภทนิติบุคคล

ลำดับ	ชื่อสถาบัน
	บริษัทจำกัด
1	บริษัท กรุงไทยธุรกิจลีซซิ่ง จำกัด
2	บริษัท ควิก ลีสซิ่ง จำกัด
3	บริษัท แคปปิตอล โอเค จำกัด
4	บริษัท เงินติดล้อ จำกัด
5	บริษัท เงินเทอร์โบ จำกัด
6	บริษัท เงินสดทันใจ จำกัด
7	บริษัท เจ ฟินเทค จำกัด
8	บริษัท เจเนอรัล คาร์ด เซอร์วิสเชส จำกัด
9	บริษัท ใจกว้าง เอเชีย ธนพัฒน์ จำกัด
10	บริษัท ซโย แคปปิตอล จำกัด
11	บริษัท ชูเกียรติ พร็อพเพอร์ตี้ กระบี่ จำกัด
12	บริษัท ชูเกียรติ พร็อพเพอร์ตี้ สุราษฎร์ธานี จำกัด
13	บริษัท ชัมมิท แคปปิตอล ลีสซิ่ง จำกัด
14	บริษัท ซิตีคอร์ป ลีสซิ่ง (ประเทศไทย) จำกัด
15	บริษัท ชีมันนี่ (แคปปิตอล) จำกัด
16	บริษัท ซีเอแอล ลีสซิ่ง จำกัด
17	บริษัท ไฮเบอร์เนติกส์ จำกัด
18	บริษัท โตโยต้า ลีสซิ่ง (ประเทศไทย) จำกัด
19	บริษัท ที ลีสซิ่ง จำกัด

⁴ ธนาคารแห่งประเทศไทย. เกี่ยวกับ รายชื่อสถาบันการเงิน [ออนไลน์]. ธนาคารแห่งประเทศไทย., 2563. แหล่งที่มา: <http://www.bot.or.th> [11 พฤษภาคม 2563].

ลำดับ	ชื่อสถาบัน
20	บริษัท เทสโก้ โลตัส ม้านี่ เซอร์วิสเชส จำกัด
21	บริษัท ไทยเอช แคปิตอล จำกัด
22	บริษัท เที่ยรสุรัตน์ ลีสซิ่ง จำกัด
23	บริษัท นิมลีสซิ่ง จำกัด
24	บริษัท บัตรกรุงศรีอยุธยา จำกัด
25	บริษัท พรอมิส (ประเทศไทย) จำกัด
26	บริษัท ฟิน โกล จำกัด
27	บริษัท รีโซลูชั่น เวย์ จำกัด
28	บริษัท วัฒนารณสินทรัพย์ จำกัด
29	บริษัท วี แคช เอ็นเตอร์ไพรส์ จำกัด
30	บริษัท ศรีสวัสดิ์ แคปิตอล จำกัด
31	บริษัท สบาย สบาย ลีสซิ่ง จำกัด
32	บริษัท สินธร แคปิตอล จำกัด
33	บริษัท สินมิตร จำกัด
34	บริษัท เจริญทองธุรกิจ จำกัด
35	บริษัท เจริญทองสินทรัพย์ จำกัด
36	บริษัท ออยุธยา แคปิตอล เซอร์วิสเชส จำกัด
37	บริษัท อัมพวาธุรกิจ จำกัด
38	บริษัท เอเชีย เวลธ์ พลัส แมเนจเม้นท์ จำกัด
39	บริษัท แอสเซนด นานอ จำกัด
40	บริษัท ไอทีทีพี จำกัด
41	บริษัท เฮงลีสซิ่ง จำกัด
42	บริษัท ไฮเวย์ จำกัด
บริษัทมหาชนจำกัด ที่ไม่ได้อยู่ในตลาดหลักทรัพย์	
43	บริษัท นครหลวง แคปิตอล จำกัด (มหาชน)
44	บริษัท แมคคาเล กรู๊ป จำกัด (มหาชน)
45	บริษัท ศักดิ์สยามลีสซิ่ง จำกัด (มหาชน)
46	บริษัท ออยุธยา แคปิตอล ออโต้ ลีส จำกัด (มหาชน)
47	บริษัท โอระ แอนด์ โอฟุส จำกัด (มหาชน)

ลำดับ	ชื่อสถาบัน
48	บริษัท อีซี บาย จำกัด (มหาชน)
บริษัทมหาชนจำกัด ที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์	
49	บริษัท จี แคปปิตอล จำกัด (มหาชน)
50	บริษัท เจ เอ็ม ที เน็ทเวอร์ค เซอร์วิสเสิร์ส จำกัด (มหาชน)
51	บริษัท ซิงเกอร์ประเทศไทย จำกัด (มหาชน)
52	บริษัท บัตรกรุงไทย จำกัด (มหาชน)
53	บริษัท เมืองไทย แคปปิตอล จำกัด (มหาชน)
54	บริษัท ไมต้า ลิสซิ่ง จำกัด (มหาชน)
55	บริษัท อีออน ธนสินทรัพย์ (ไทยแลนด์) จำกัด (มหาชน)
56	บริษัท เอเชียเสริมกิจลิสซิ่ง จำกัด (มหาชน)
57	บริษัท เอสจีเอฟ แคปปิตอล จำกัด (มหาชน)

1.1. ลักษณะการประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคล

ภายใต้ใบอนุญาตประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับของธนาคารแห่งประเทศไทย กระทรวงการคลัง ผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลต้องจัดให้มีการวางระบบควบคุมภายในที่ดี และมีกรอบการบริหารความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีลักษณะการประกอบธุรกิจสรุปได้ดังนี้

1.1.1. ธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ (Personal Loan)

ผู้ประกอบธุรกิจต้องจัดให้มีนโยบายการให้สินเชื่อส่วนบุคคลที่กำหนดกรอบการบริหารความเสี่ยง และกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาวงเงินและคุณสมบัติลูกค้า ตลอดจนมีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมอื่นๆ ซึ่งต้องเป็นไปตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทย

สินเชื่อส่วนบุคคลนี้ เป็นการให้สินเชื่อส่วนบุคคลโดยไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน ซึ่งได้รับการออกแบบมาสำหรับบุคคลที่มีงานประจำและรายได้ต่อเดือนที่แน่นอน โดยผู้ใช้บริการหรือผู้กู้จะต้องจ่ายคืนทุกเดือนเป็นจำนวนเงินเท่ากันจนกว่าจะชำระหนี้หมด ทั้งนี้ จุดเด่นของผลิตภัณฑ์ประเภทนี้คือ เป็นสินเชื่อพร้อมใช้เมื่อผู้ประกอบธุรกิจอนุมัติวงเงินก็จะโอนเงินเข้าบัญชีก้อนแรกให้แก่ผู้กู้ หรือผู้กู้จะได้รับบัตรกดเงินสดพร้อมวงเงินที่อนุมัติโดยผู้กู้สามารถกลับไปใช้วงเงินเดิมได้อีกเมื่อทำการชำระคืนโดยผู้ประกอบธุรกิจจะรับรู้รายได้ของธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลในรูปแบบของรายได้ดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมต่างๆ ได้แก่ ค่าธรรมเนียมการใช้วงเงิน ค่าใช้จ่ายในการติดตามทวงถาม เป็นต้น

ทั้งนี้ ในการประกอบธุรกิจการให้สินเชื่อส่วนบุคคลนั้นผู้ประกอบธุรกิจต้องดำเนินการอยู่ภายใต้แนวทางนโยบายเพื่อการกำกับดูแลสินเชื่อของธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องทราบถึงแนวทางการให้สินเชื่อ กรอบการปฏิบัติงานและการดำเนินงานด้านสินเชื่อเป็นไปตาม

วัตถุประสงค์ และมีกระบวนการทางสินเชื่อที่ชัดเจน มีหลักเกณฑ์ รวมถึงทำให้เกิดการพิจารณาอนุมัติสินเชื่ออย่างมีประสิทธิภาพ และมีการกระจายความเสี่ยงอย่างเหมาะสมตามความสามารถในการชำระหนี้ของผู้ขอใช้บริการสินเชื่อ โดยมีกรอบหลักการดังต่อไปนี้

กรอบนโยบายการบริหารสินเชื่อของผู้ประกอบธุรกิจ

1. กระบวนการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ เพื่อเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจในผลิตภัณฑ์สินเชื่อส่วนบุคคลหมุนเวียนภายใต้การกำกับและได้รับอนุญาตจากทางธนาคารแห่งประเทศไทยให้กับผู้ขอใช้บริการสินเชื่อ อันเป็นการช่วยยกระดับให้ลูกค้ามีความรู้ความเข้าใจในการเข้าถึงข้อมูลผลิตภัณฑ์สินเชื่อได้อย่างสะดวก กำหนดรายละเอียดหลักเกณฑ์ไว้อย่างชัดเจนและเข้าใจง่ายเพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการตัดสินใจ และเป็นธรรม

2. กระบวนการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อ เพื่อกำหนดมาตรฐานของกระบวนการอนุมัติสินเชื่ออย่างเป็นระบบและเป็นไปอย่างถูกต้องเหมาะสม

3. การจัดชั้นความเสี่ยงลูกหนี้สินเชื่อ กระบวนการติดตามสินเชื่อ และการบริหารจัดการความเสี่ยงสินเชื่อ เพื่อเป็นการกำหนดชั้นลูกหนี้สินเชื่อในแต่ละประเภท เพื่อติดตามและควบคุม และบริหารความเสี่ยงสินเชื่อ กำหนดแนวทางปฏิบัติสำหรับสินเชื่อที่อนุมัติจะต้องมีการติดตามและตรวจสอบเป็นช่วงระยะเวลาตามความถี่ที่เหมาะสมเป็นไปตามข้อกำหนด หลักเกณฑ์ระเบียบ และคู่มือปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง

4. กระบวนการกำหนดวงเงินสินเชื่อ สำหรับใช้เป็นแนวปฏิบัติการประเมินวงเงินสินเชื่อที่ผู้ขอใช้บริการสินเชื่อ แต่ละรายควรจะได้รับ โดยใช้หลักการและแนวทางการวิเคราะห์สินเชื่อจากข้อมูลสถานะของผู้ขอสินเชื่อ ความน่าเชื่อถือและความสามารถในการชำระคืนของผู้ขอสินเชื่อ เพื่อกำหนดวงเงินสินเชื่อที่เหมาะสมสำหรับผู้ขอสินเชื่อแต่ละรายที่ควรจะได้รับการอนุมัติวงเงินสินเชื่อ และเป็นไปตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทยที่เกี่ยวข้อง

5. กระบวนการประเมินวงเงินสินเชื่อสำหรับลูกหนี้ปัจจุบัน เพื่อพิจารณาประเมินวงเงินที่เหมาะสม โดยพิจารณาจากประวัติการชำระหนี้ของวงเงินที่อนุมัติเดิม

6. การควบคุมดูแลสินเชื่อ เพื่อกำหนดแนวทางการควบคุมดูแลสินเชื่อเพื่อควบคุมไม่ให้เกิดหรือลดการเกิดหนี้ที่มีปัญหาให้อยู่ในปริมาณที่สามารถยอมรับได้หรืออยู่ในอัตราส่วนที่เหมาะสม

ลักษณะผลิตภัณฑ์และนิยามที่เกี่ยวข้อง

“ผลิตภัณฑ์สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ” หมายความว่า สินเชื่อส่วนบุคคลเฉพาะที่ไม่มีทรัพย์สินหรือทรัพย์สินเป็นหลักประกัน ประเภทหมุนเวียนที่อยู่ภายใต้การกำกับของธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ให้กู้ยืมกับบุคคลธรรมดาโดยมิได้ระบุวัตถุประสงค์หรือมีวัตถุประสงค์การกู้เพื่อการอุปโภคบริโภค ใช้จ่ายเอนกประสงค์ และเพื่อการประกอบอาชีพ ทั้งนี้ ไม่รวมถึง สินเชื่อเพื่อ

การศึกษา สินเชื่อเพื่อการเดินทางไปทำงานในต่างประเทศ สินเชื่อเพื่อรักษาพยาบาล สินเชื่อสวัสดิการพนักงาน

ตารางที่ 2 ลักษณะผลิตภัณฑ์สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ

1.วงเงินการอนุมัติสินเชื่อ	วงเงินอนุมัติไม่เกิน 5 เท่าของรายได้
2.อัตราดอกเบี้ย ค่าปรับ ค่าบริการ ค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายตามที่จ่ายจริงและพอสมควรแก่เหตุ	28 % ต่อปี (แบบลดต้นลดดอก) ไม่รวมค่าใช้จ่ายอื่นที่ได้จ่ายจริงและพอสมควรแก่เหตุซึ่งเรียกเก็บจากลูกค้า
3.คุณสมบัติผู้สมัคร	<ul style="list-style-type: none"> - มีสัญชาติไทย อายุ 20 - 60 ปี* - รายได้ประจำตั้งแต่ 5,000 บาทขึ้นไป - มีอายุงานตั้งแต่ 1 เดือนขึ้นไป (ไม่รวมช่วงทดลองงาน) - มีหมายเลขโทรศัพท์ที่บ้านหรือที่ทำงานที่สามารถติดต่อได้ - มีที่อยู่และที่ทำงานอยู่ในเขตพื้นที่ให้บริการ - เป็นพนักงานบริษัทที่มีข้อตกลงทางธุรกิจร่วมกัน - ไม่เป็นบุคคลที่ศาลมีคำสั่งให้หักเงินเดือน - ไม่เป็นบุคคลที่อยู่ภายใต้กระบวนการทางอาญาและ/หรือทางแพ่งและ/หรือถูกดำเนินการทางวินัยจากนายจ้าง <p>หมายเหตุ: *20 ปีบริบูรณ์จนถึงไม่เกิน 60 ปี นับจากวันสมัคร</p>
4.เอกสารการสมัครบัตร	<ol style="list-style-type: none"> 1. ใบสมัคร/สัญญาสินเชื่อส่วนบุคคล (หมุนเวียน) 2. สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน** 3. เอกสารแสดงรายได้ <ul style="list-style-type: none"> ● สลิปเงินเดือน หรือหนังสือรับรองเงินเดือน<u>ตัวจริง</u> (ที่แสดงเงินเดือนล่าสุด หรือออกไม่เกิน 2 เดือน) ● บัญชีธนาคารที่แสดงเงินเดือน ย้อนหลัง 3 เดือน หรือ 6 เดือนล่าสุดติดต่อกัน<u>ตัวจริง</u> 4. สำเนาหนังสือยินยอมให้หักเงินเดือนเพื่อชำระหนี้สินเชื่อ <p>หมายเหตุ: **กรุณาแสดงเอกสารฉบับจริงต่อหน้าเจ้าหน้าที่ทุกครั้ง</p>

“ข้อมูลทางการเงิน” หมายความว่า ข้อมูลที่บ่งบอกถึงลักษณะเฉพาะของบุคคล เกี่ยวด้วยการทำธุรกรรมทางการเงิน และความน่าเชื่อถือทางการเงิน เช่น ประวัติทางการเงิน ประวัติการทำธุรกรรมเกี่ยวกับการเงิน ประวัติการได้รับอนุมัติสินเชื่อ ข้อมูลเครดิต ข้อมูลที่ส่งให้ธนาคารแห่งประเทศไทย และ/หรือที่ได้รับ หรือส่งไปยังหน่วยงานที่กำกับดูแลไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานของรัฐหรือไม่ รวมตลอดถึงการแก้ไข เปลี่ยนแปลง เพิ่มเติม ข้อมูลดังกล่าวในภายหน้า

“แบบจำลองคะแนนสินเชื่อ (Credit Scoring Model)” หมายความว่า เครื่องมือที่ใช้กระบวนการทางสถิติทำขึ้นเพื่อกำหนดตัวชี้วัดความน่าจะเป็นในการชำระคืนหนี้

“ระบบจำลองคะแนนเครดิต” หมายความว่า ระบบที่ใช้ในการประเมินวงเงินสินเชื่อสูงสุดที่ผู้ขอสินเชื่อแต่ละรายควรจะได้รับ โดยพิจารณาจากสถานะของผู้ขอสินเชื่อ ความน่าเชื่อถือและความสามารถในการชำระคืนของผู้ขอสินเชื่อ ซึ่งสามารถวิเคราะห์ได้จากข้อมูลพื้นฐานของผู้ขอสินเชื่อ เช่น อายุ เพศ อาชีพ สถานะภาพการสมรส ที่อยู่อาศัย และจำนวนปีที่ทำงาน เป็นต้น ซึ่งมีการตรวจสอบเบื้องต้นโดยพนักงานอนุมัติสินเชื่อ ก่อนจะประมวลผลโดยแบบจำลองคะแนนสินเชื่อ (Credit Scoring Model) เพื่อแสดงถึงวงเงินสินเชื่อสูงสุดที่ผู้ขอสินเชื่อแต่ละรายควรจะได้รับ

“บริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด” หมายความว่า บริษัทที่ให้บริการตรวจสอบข้อมูลเครดิตของผู้ขอใช้บริการสินเชื่อฯ

“คุณสมบัติของลูกค้า” หมายความว่า อุปนิสัยใจคอและพฤติกรรมของผู้ขอสินเชื่อ นั้นๆ ว่าจะมีความรับผิดชอบ และความเต็มใจชำระหนี้มากน้อยเพียงใด โดยพิจารณาคุณสมบัติของผู้ขอสินเชื่อ ใน 2 ลักษณะคือ 1) คุณสมบัติและประวัติส่วนตัว เช่น อุปนิสัยทั่วไป อายุ ความตรงต่อเวลาในการชำระหนี้ รวมถึงความสม่ำเสมอในการชำระหนี้ 2) คุณสมบัติเฉพาะด้าน เช่น หน้าที่การงาน ความสามารถ ประสบการณ์ เป็นต้น

“ประวัติของลูกค้า” หมายความว่า ข้อมูลส่วนตัวของผู้ขอสินเชื่อที่ผ่านมาในอดีตจนถึงปัจจุบัน เช่น ชื่อ นามสกุล อายุ เพศ อาชีพ เป็นต้น มีความเสี่ยงมากน้อยเพียงใดต่อการพิจารณาอนุมัติวงเงินสินเชื่อ

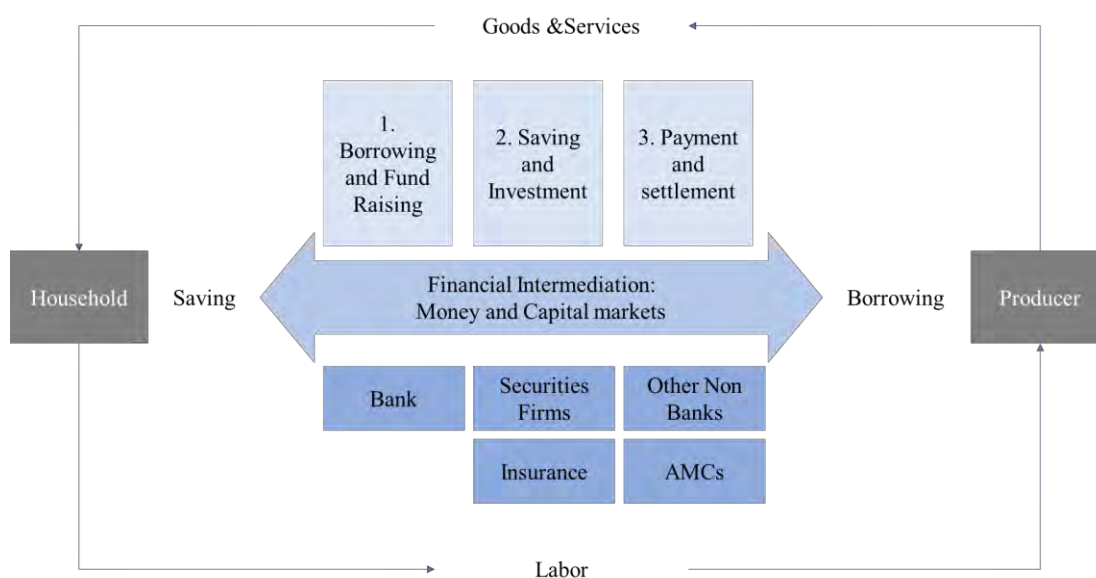
“ความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้า” หมายความว่า ความสามารถในการหารายได้เพื่อมาชำระหนี้ โดยเป็นการพิจารณาจากคุณสมบัติของผู้ขอสินเชื่อเป็นหลัก

“ประวัติในการชำระหนี้ของลูกค้า” หมายความว่า ข้อมูลการชำระหนี้ที่ผ่านมาของผู้ขอสินเชื่อ เพื่อพิจารณาถึงความตรงต่อเวลาในการชำระหนี้, ความสม่ำเสมอในการชำระหนี้

“สภาพทางเศรษฐกิจ” หมายความว่า สถานการณ์ภายใต้การเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ทั้งเทคโนโลยี สังคม กฎหมาย การเมือง ภาษี การตลาด และเทคโนโลยีในการผลิต

1.2. บทบาทของผู้ให้บริการสินเชื่อส่วนบุคคลกับระบบเศรษฐกิจ

ระบบการเงินและการธนาคารนับเป็นส่วนที่สำคัญต่อระบบเศรษฐกิจ โดยธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินในประเทศนั้นมีบทบาทที่สำคัญ ๆ สามส่วนหลัก คือ การให้บริการด้านเงินฝากออมทรัพย์ การให้บริการด้านเงินฝากเพื่อเรียก และการให้บริการด้านสินเชื่อ⁵ ปรีดี ดาวฉาย (2562) ประธานสมาคมธนาคารไทยและกรรมการผู้จัดการ บมจ. ธนาคารกสิกรไทย ได้กล่าวถึงบทบาทหลักของธนาคารและสถาบันการเงินต่าง ๆ ต่อระบบเศรษฐกิจในหัวข้อภาคธุรกิจการเงินในยุค Digital Disruption โอกาสและความท้าทาย⁶ โดยบทบาทและการมีส่วนร่วมของธนาคารและสถาบันการเงินสามารถสรุปได้ตามแผนภาพต่อไปนี้

รูปที่ 1 บทบาทของธนาคารและสถาบันการเงินต่อระบบเศรษฐกิจ

ที่มา ปรีดี ดาวฉาย. (2562).

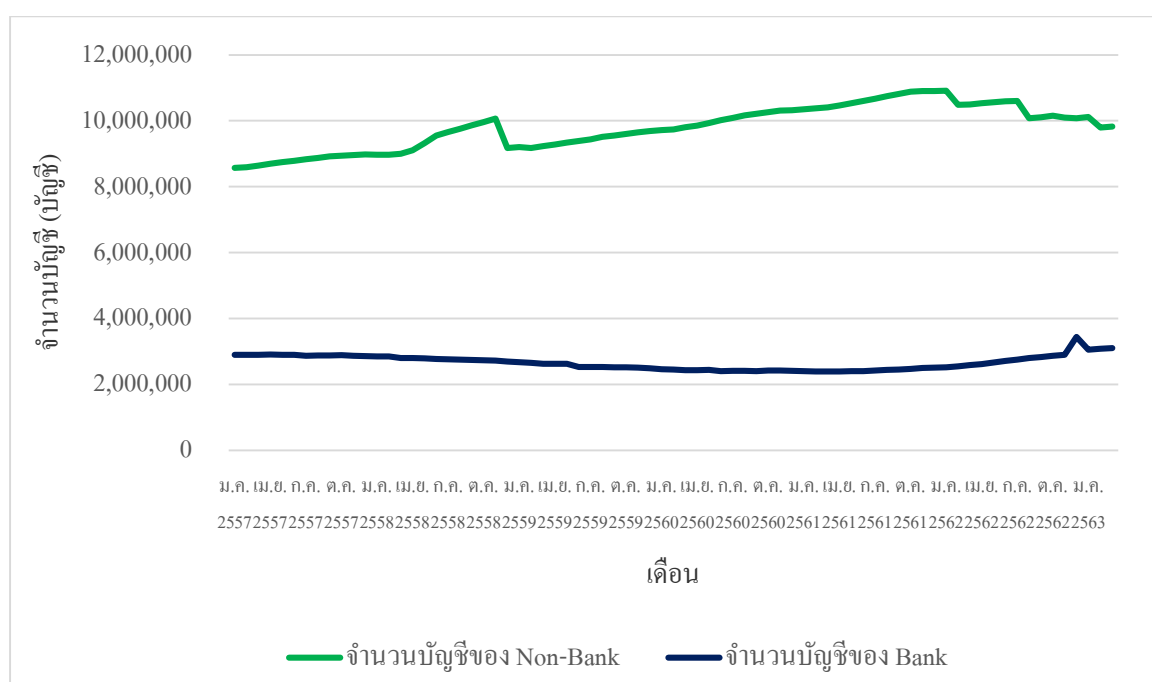
จากแผนภาพระบบเศรษฐกิจโดยพื้นฐานตามแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ประกอบไปด้วยหน่วยครัวเรือนและผู้ผลิต โดยหน่วยครัวเรือนนั้นจะส่งมอบปัจจัยการผลิตพื้นฐานคือแรงงานให้แก่ผู้ผลิต โดยได้รับผลตอบแทนเป็นค่าจ้าง ในขณะที่ผู้ผลิตได้ดำเนินกระบวนการผลิตด้วยปัจจัยการผลิตต่าง ๆ

⁵ M.S. Mizruchi. "Commercial Banking" International Encyclopedia of the Social & Behavioral Sciences. 2001.

⁶ ปรีดี ดาวฉาย. ภาคธุรกิจการเงินในยุค Digital Disruption โอกาสและความท้าทาย. [เอกสารประกอบการบรรยาย]. สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย, 2562.

ก็จะหมุนเวียนส่งมอบสินค้าและบริการต่าง ๆ ของตนให้กับภาคครัวเรือนได้ซื้อ มูลค่าที่เหลือหลังจากครัวเรือนได้รับเป็นค่าแรงและใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้าและบริการไปจะกลายเป็นเงินฝากเข้าสู่ระบบการเงินและธนาคารเพื่อรับผลตอบแทน และในขณะเดียวกันธนาคารและสถาบันการเงินต่าง ๆ จะนำเงินฝากเหล่านั้นมาบริหารและมอบสินเชื่อให้แก่ผู้ผลิต

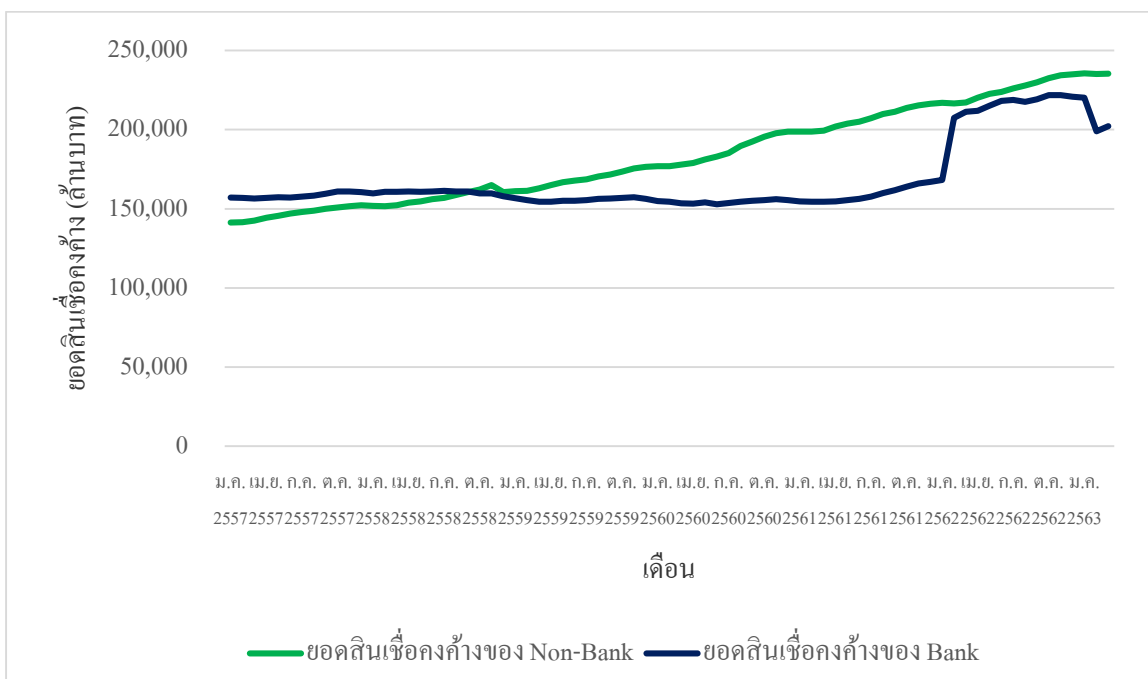
โดยปัจจุบันนอกจากธนาคาร แล้วบริษัทสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย ได้เข้ามามีบทบาทในการพิจารณาและอนุมัติสินเชื่อส่วนบุคคลให้กับทั้งภาคธุรกิจและลูกค้ารายบุคคล โดยจากสถิติการปล่อยสินเชื่อ จัดเก็บและประมวลผลโดยธนาคารแห่งประเทศไทย มีแนวโน้มดังแผนภาพต่อไปนี้

รูปที่ 2 จำนวนบัญชีสินเชื่อส่วนบุคคลระหว่างมกราคม 2557 – มีนาคม 2563

ที่มา ธนาคารแห่งประเทศไทย (2563)

จากแผนภาพพบว่า จำนวนบัญชีสินเชื่อส่วนบุคคลที่ใช้บริการในสถาบันการเงินที่มีใช้ธนาคารภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย มีจำนวนที่สูงกว่าจำนวนบัญชีของธนาคารโดยเฉลี่ยระหว่าง เดือนมกราคม 2557 – มีนาคม 2563 พบว่า จำนวนบัญชีสินเชื่อส่วนบุคคลของสถาบันการเงินที่มีใช้ธนาคารมีจำนวน 9,793,773 บัญชี ในขณะที่จำนวนบัญชีสินเชื่อส่วนบุคคลของธนาคารมีจำนวนเฉลี่ยเพียง 2,662,646 บัญชี จะเห็นได้ว่า การให้บริการของสินเชื่อส่วนบุคคลของสถาบันการเงินที่มีใช้ธนาคารมีจำนวนมากกว่าธนาคารถึง 3.68 เท่าของจำนวนบัญชีสินเชื่อส่วนบุคคลในธนาคาร

รูปที่ 3 ยอดสินเชื่อคงค้างระหว่างมกราคม 2557 – มีนาคม 2563

ที่มา ธนาคารแห่งประเทศไทย (2563)

ในขณะที่ด้านของยอดสินเชื่อคงค้างที่หมุนเวียนอยู่ในระบบเศรษฐกิจอยู่นั้น พบว่ายอดสินเชื่อคงค้างจากการใช้บริการสินเชื่อส่วนบุคคลมูลค่าใกล้เคียงกัน โดยมูลค่าเฉลี่ยของยอดสินเชื่อคงค้างจากสถาบันการเงินที่มีใบอนุญาตมีมูลค่า 183,947 ล้านบาท ในขณะที่ยอดสินเชื่อคงค้างจากธนาคารมีมูลค่าเฉลี่ย 168,386 ล้านบาท จากข้อมูลนี้ชี้ให้เห็นว่า สินเชื่อที่เกิดจากสถาบันการเงินที่มีใบอนุญาตมีมูลค่าที่ค่อนข้างมากกว่าสินเชื่อคงค้างจากธนาคาร คิดเป็น 1.09 เท่า จะเห็นได้ในปัจจุบันตั้งแต่ปี 2557 จากสถิติข้างต้นชี้ให้เห็นว่า สถาบันการเงินที่มีใบอนุญาตมีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจไทยมากขึ้นเรื่อย ๆ จากการให้บริการรวม 8,574,255 บัญชี ณ มกราคม 2557 เพิ่มขึ้นเป็น 9,820,847 บัญชี ณ มีนาคม 2563 และมูลค่าสินเชื่อคงค้างจาก 141,338 ล้านบาท ณ มกราคม 2557 เพิ่มขึ้นเป็น 235,338 ล้านบาท ณ มีนาคม 2563 จำนวนที่เพิ่มขึ้นนี้ชี้ให้เห็นถึงการเข้ามามีบทบาทที่มากยิ่งขึ้นต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย

2. องค์การที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลสถาบันการเงินในประเทศไทย

2.1. ธนาคารแห่งประเทศไทย⁷

ธุรกิจการเงินในประเทศไทยที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้เข้ามากำกับดูแลอยู่นั้น จะแบ่งออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่

1. สถาบันการเงิน ซึ่งตามนัยมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ.2551 นั้น ธุรกิจสถาบันการเงิน หมายความว่า ธุรกิจธนาคารพาณิชย์ ธุรกิจเงินทุน ธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ และหมายรวมถึงการประกอบธุรกิจของสถาบันการเงินเฉพาะกิจด้วย

2. สำนักงานผู้แทน หมายถึง สำนักงานที่ได้รับอนุญาตให้กระทำการแทนสถาบันการเงินต่างประเทศหรือสถาบันการเงินในประเทศไม่ว่าในหรือนอกประเทศไทย โดยจะรับเงินฝากหรือรับเงินจากประชาชนไม่ได้

3. บริษัทบริหารสินทรัพย์ หมายถึง บริษัทที่ได้จดทะเบียนกับธนาคารแห่งประเทศไทย ตามพระราชบัญญัติบริหารสินทรัพย์ พ.ศ.2541 เพื่อทำหน้าที่บริหารสินทรัพย์ด้วย คุณภาพของสถาบันการเงิน

4. ผู้ประกอบธุรกิจที่มีไม่ใช่สถาบันการเงิน หรือ Non-Bank หมายถึง ธุรกิจการเงินทุกประเภทที่ไม่ใช่ธนาคารและสถาบันการเงิน

นอกจาก 4 ประเภทดังกล่าวข้างต้น แล้ว ปัจจุบันธนาคารแห่งประเทศไทยได้เข้ามากำกับดูแลอีก 1 ด้วยกัน คือ ธุรกิจบริการการชำระ เงินทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment) อีกด้วย

อนึ่ง ภายใต้พระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ.2485 ที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2551 ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) เป็นธนาคารกลางของประเทศไทย จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทยพ.ศ. 2485 เปิดดำเนินการครั้งแรกเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2485 มีหน้าที่หลักในการดูแลกำกับเรื่องการเงินของประเทศ ทั้งออกกฎเกณฑ์และควบคุมสถาบันการเงิน นำออกหมุนเวียนซึ่งธนบัตรไทยรวมถึงการควบคุมการถ่ายโอนเงินตราระหว่างประเทศ และเฝ้าระวังอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทเทียบกับสกุลเงินตราอื่น ธนาคารแห่งประเทศไทยจัดตั้งขึ้นหลังจากประเทศไทยได้มีธนาคารพาณิชย์ทั้งของรัฐและเอกชนเริ่มดำเนินการไปก่อนหน้านั้นแล้ว ภารกิจและหน้าที่ของธนาคารแห่งประเทศไทยเดิมซ้อนเหลื่อมอยู่กับกระทรวงการคลังและได้มีการเปลี่ยนแปลงมาเป็นลำดับหลังจากที่ระบบการเงินของโลกพัฒนาไปและมีวิกฤตเศรษฐกิจครั้งสำคัญต่างๆ โดยปัจจุบันบทบาทหน้าที่ภารกิจหลักๆ มีดังนี้

1. ออกและจัดการธนบัตรของรัฐบาลและบัตรธนาคาร

⁷ ธนาคารแห่งประเทศไทย, เกี่ยวกับ ธ.ป.ท. [ออนไลน์], ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2563. แหล่งที่มา: <https://www.bot.or.th/> [11 พฤษภาคม 2563]

ธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้ออกธนบัตรของรัฐบาล ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยเงินตรา และมีสิทธิแต่ผู้เดียวที่จะออกบัตรธนาคารในราชอาณาจักร

2. กำหนดและดำเนินนโยบายการเงิน

ธนาคารแห่งประเทศไทย ดำเนินนโยบายการเงินตามที่คณะกรรมการนโยบายการเงินกำหนด ได้แก่ รับเงินฝาก กำหนดอัตราดอกเบี้ยในการให้กู้ยืมเงินแก่สถาบันการเงิน ซื้อขายเงินตราต่างประเทศและแลกเปลี่ยนกระแสเงินสดในอนาคต กู้ยืมเงินตราต่างประเทศเพื่อดำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพแห่งค่าของเงินตรา กู้ยืมเงินเพื่อการดำเนินนโยบายการเงิน ซื้อขายหลักทรัพย์เท่าที่จำเป็นและแลกเปลี่ยนกระแสเงินสดในอนาคต เพื่อควบคุมปริมาณเงินในระบบการเงินของประเทศ รวมถึงยึดหรือให้ยึดหลักทรัพย์ตามที่กำหนดโดยมีหรือไม่มีค่าตอบแทน

3. บริหารจัดการสินทรัพย์ของธนาคารแห่งประเทศไทย

บริหารจัดการสินทรัพย์ของธนาคารแห่งประเทศไทย (ไม่รวมสินทรัพย์ในทุนสำรองเงินตราตามกฎหมายว่าด้วยเงินตรา) การนำสินทรัพย์ไปลงทุนหาประโยชน์ โดยคำนึงถึงความมั่นคง สภาพคล่อง ผลประโยชน์ตอบแทนของสินทรัพย์ และความเสี่ยงในการบริหารจัดการ

4. เป็นนายธนาคารและนายทะเบียนหลักทรัพย์ของรัฐบาล

ธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นนายธนาคารของรัฐบาล โดยมีอำนาจหน้าที่ในการรับจ่ายเงินเพื่อบัญชีฝากของกระทรวงการคลัง การรับเก็บรักษาเงิน หลักทรัพย์ หรือของมีค่าอย่างอื่นเพื่อประโยชน์ของรัฐบาล การเป็นตัวแทนของรัฐบาลในการซื้อขายโลหะทองคำและเงิน การซื้อขายและโอนตัวแลกเงิน หลักทรัพย์และใบหุ้น การควบคุมและการรวมไว้ในแหล่งกลางซึ่งเงินปรีวรรตต่างประเทศ หรืออาจเป็นนายธนาคารของรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ นอกจากนี้ อาจเป็นนายทะเบียนหลักทรัพย์ของรัฐบาล โดยมีอำนาจกระทำการจัดจำหน่ายหลักทรัพย์ของรัฐบาล จ่ายเงินต้นและดอกเบี้ย หรืออาจเป็นนายทะเบียนหลักทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจ สถาบันการเงินที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้นหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ

5. เป็นนายธนาคารของสถาบันการเงิน

ธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นนายธนาคารของสถาบันการเงิน โดยมีอำนาจหน้าที่ในการให้กู้ยืมเงินหรือให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สถาบันการเงิน การรับเก็บรักษาเงิน หลักทรัพย์ หรือของมีค่าอย่างอื่นของสถาบันการเงิน รวมถึงการสั่งให้สถาบันการเงินส่งรายงานหรือชี้แจงเพื่ออธิบายเกี่ยวกับทรัพย์สิน หนี้สิน หรือภาระผูกพันได้

6. จัดตั้งหรือสนับสนุนการจัดตั้งระบบการชำระเงิน

ธนาคารแห่งประเทศไทย มีหน้าที่ในการจัดตั้งหรือสนับสนุนการจัดตั้งระบบการชำระเงิน ระบบการหักบัญชีระหว่างสถาบันการเงิน และบริหารจัดการระบบดังกล่าวให้เกิดความปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ

7. กำกับและตรวจสอบสถาบันการเงิน

ธนาคารแห่งประเทศไทย มีหน้าที่กำกับ ตรวจสอบ วิเคราะห์ฐานะและการดำเนินงาน ตลอดจนการบริหารความเสี่ยงของสถาบันการเงิน เพื่อให้มีเสถียรภาพ

8. บริหารจัดการอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราภายใต้ระบบการแลกเปลี่ยนเงินตรา รวมทั้งบริหารจัดการสินทรัพย์ในทุนสำรองเงินตรา ตามกฎหมายว่าด้วยเงินตรา

9. ควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน

2.2. คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ไทย

ภายใต้พระราชบัญญัติหลักทรัพย์ทั้งฉบับเดิมและฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติมหน่วยงานทางการที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในการควบคุมและกำกับดูแลตลาดทุนไทยมีอยู่ 2 องค์กรหลัก ๆ คือ

1) คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.)

2) ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ต.ล.ท.)

ทั้งนี้ แม้ว่าตลาดทุนจะมีบทบาทในระบบการเงินของประเทศโดยเป็นแหล่งระดมเงินทุนที่มีต้นทุนต่ำแก่ภาคธุรกิจมานานแล้ว แต่ในอดีตการพัฒนาตลาดทุนได้มุ่งเน้นพัฒนาตลาดรอง ซึ่งเป็นตลาดซื้อขายหลักทรัพย์เป็นหลัก โดยขาดการพัฒนาตลาดแรกซึ่งเป็นตลาดสำหรับหลักทรัพย์ออกใหม่เสนอขายต่อประชาชน ทำให้ตราสารทางการเงินซึ่งเป็นเครื่องมือระดมทุนในตลาดแรกไม่ได้มีการพัฒนาเท่าที่ควร ประกอบกับการกำกับดูแลตลาดทุนในขณะนั้นอยู่ภายใต้หลายหน่วยงาน ได้แก่ กระทรวงการคลัง กระทรวงพาณิชย์ และธนาคารแห่งประเทศไทย ทำให้การดำเนินงานซ้ำซ้อน ขาดความเชื่อมโยงและการพัฒนาไม่ต่อเนื่อง ในขณะที่บทบาทของตลาดทุนได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ดังนั้น เพื่อส่งเสริมตลาดทุนให้เติบโตและมีการพัฒนาไปในทิศทางที่เอื้อประโยชน์ต่อการระดมทุนและการลงทุน ทั้งตลาดแรกและตลาดรอง รวมถึงระบบเศรษฐกิจของประเทศโดยรวมโดยให้ธุรกรรมในตลาดทุนมีกฎหมายแม่บทรองรับ เอื้ออำนวยต่อการออกตราสารทางการเงินประเภทใหม่ ๆ และมีบทบัญญัติที่ป้องกันการเอาเปรียบที่ชัดเจน จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 (พ.ร.บ. หลักทรัพย์ฯ) โดยมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 16 พฤษภาคม 2535 และมีการแก้ไขเพิ่มเติมเป็นพระราชบัญญัติหลักทรัพย์ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2551 บังคับใช้เป็นต้นมา

2.3. คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.)⁸

ตามนัยพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แล้วคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์หรือที่เรียกสั้น ๆ ว่า ก.ล.ต. มีอำนาจตามกฎหมาย โดยภาพรวมของโครงสร้างภายในอำนาจหน้าที่ขององค์กรนี้แบ่งออกได้ ดังนี้

- 1) คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.)
- 2) คณะกรรมการกำกับตลาดทุน
- 3) สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (สำนักงาน ก.ล.ต.)

ทั้งนี้ คณะกรรมการชุดนี้มีหน้าที่กำกับดูแลและพัฒนาตลาดทุนของประเทศ โดยเป็นผู้กำหนดนโยบายและกฎเกณฑ์ต่างๆ ภายใต้ขอบเขตอำนาจหน้าที่ที่กำหนดใน พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ตลอดจนรวมถึงฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม และพระราชบัญญัติสัญญาซื้อขายล่วงหน้า พ.ศ. 2546 โดยที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิทั้งที่เป็นตัวแทนจากภาครัฐและเอกชนคือ ประธานกรรมการ ก.ล.ต. ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังแต่งตั้งโดยการคัดเลือกจำนวนไม่น้อยกว่า 4 คน แต่ไม่เกิน 6 คน โดยในจำนวนนี้อย่างน้อยต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมาย การบัญชี และการเงินด้านละ 1 คน และเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต. เป็นกรรมการและเลขานุการ

2.3.1. คณะกรรมการกำกับตลาดทุน⁹

โครงสร้างองค์กรกำกับดูแลมีการแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ คณะกรรมการ ก.ล.ต. ทำหน้าที่กำกับดูแลตลาดทุนในระดับนโยบาย คณะกรรมการกำกับตลาดทุน คือ คณะกรรมการที่มีการแต่งตั้งขึ้นมาใหม่อยู่ภายใต้คณะกรรมการ ก.ล.ต. ทำหน้าที่กำกับดูแลตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยซึ่งจะเน้นบทบาทในเรื่องของการทำงานด้าน การออกประกาศหลักเกณฑ์ต่าง ๆ และมีอำนาจสั่งการให้ตลาดหลักทรัพย์ฯ กำหนดกฎเกณฑ์เพิ่มเติม ยกเลิก หรือ แก้ไขกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ได้ และ สำนักงาน ก.ล.ต. มีหน้าที่ดูแลการปฏิบัติงานตามมติของคณะกรรมการกำกับตลาดทุนและดูแลเรื่องการบังคับใช้กฎหมายและการบริหารจัดการภายใน โดยคณะกรรมการชุดนี้ประกอบด้วย เลขาธิการเป็นประธานกรรมการ รองเลขาธิการซึ่งเลขาธิการมอบหมายหนึ่งคน ผู้อำนวยการสำนักเศรษฐกิจการคลังหรือรองผู้อำนวยการที่ได้รับมอบหมายหนึ่งคน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่ง

⁸ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.), เกี่ยวกับ ก.ล.ต. [ออนไลน์]. 2563

⁹ พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551, มาตรา 16/1.

รัฐมนตรีแต่งตั้ง โดยผ่านการคัดเลือกตามที่กำหนดในมาตรา 31/7 อีกไม่เกินสี่คนเป็นกรรมการ ทั้งนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิอย่างน้อยสองคนต้องมีประสบการณ์ในการบริหารกิจการบริษัทที่มีหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ หรือบริษัทหลักทรัพย์

2.3.2. สำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต.

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (สำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต.) ได้ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2535 มีฐานะเป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 โดยทำหน้าที่หลักในการกำกับดูแลตลาดทุนไทย และมีฐานะเป็นองค์กรของรัฐองค์กรหนึ่งซึ่งมีรายได้เป็นของตนเอง โดยส่วนหนึ่งมาจากค่าธรรมเนียมการพิจารณาคำขออนุญาตออกและเสนอขายหลักทรัพย์ต่อประชาชน ค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาตประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ประเภทต่างๆ เงินอุดหนุนรายปีจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และอีกส่วนหนึ่งได้มาในรูปดอกผลจากทุนประเดิมของสำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต. ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต. มีเลขาธิการเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดรับผิดชอบในการดำเนินกิจการทั้งปวงของสำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต. โดยสำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต. จะดำเนินงานตามนโยบายที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. กำหนดภายใต้ภารกิจ "กำกับและพัฒนาตลาดทุนของประเทศให้มีประสิทธิภาพ ยุติธรรม โปร่งใส และน่าเชื่อถือ" ในการดำเนินงานตามภารกิจดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต. ได้กำหนดวัตถุประสงค์หลักในการดำเนินงานไว้ 4 ประการ คือ

- 1) พัฒนาตลาดทุนให้เป็นทางเลือกที่มีความสำคัญสำหรับผู้ระดมทุนและผู้ลงทุน
- 2) เสริมสร้างระบบและกลไกเพื่อช่วยให้ผู้ลงทุนได้รับความคุ้มครองและสามารถปกป้องตนเองได้
- 3) ดูแลรักษาให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีความมั่นใจ เชื่อถือในกลไกการทำงานของตัวกลางและองค์กรต่าง ๆ ในตลาดทุน
- 4) ดำรงความเป็นองค์กรที่ซื่อตรง โปร่งใส เข้าใจธุรกิจ เท่าทันเหตุการณ์ และเป็นผู้รักษากฎหมายที่เข้มงวด และเป็นธรรม

อนึ่ง ในการออกกฎเกณฑ์และกำหนดแนวทางการดำเนินงานเพื่อกำกับดูแลผู้ที่เกี่ยวข้องในตลาดทุนสำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต. ได้ยึดหลักการที่เน้นการส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และการแข่งขันของภาคเอกชนโดยคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นทั้งแก่ภาคเอกชนและระบบตลาดทุนโดยรวม การประเมินถึงต้นทุนและผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการกำกับดูแลก่อนที่จะนำเกณฑ์ออกใช้บังคับ การส่งเสริมให้ผู้บริหารของบริษัทที่มีความรับผิดชอบ และการส่งเสริมให้ผู้ลงทุนมีส่วนสำคัญในการปกป้องสิทธิและรับผิดชอบในการตัดสินใจของตนเอง ซึ่งตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ก่อนที่จะมีการออกหรือปรับปรุงกฎเกณฑ์ที่จะนำออกใช้บังคับ สำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต. ได้

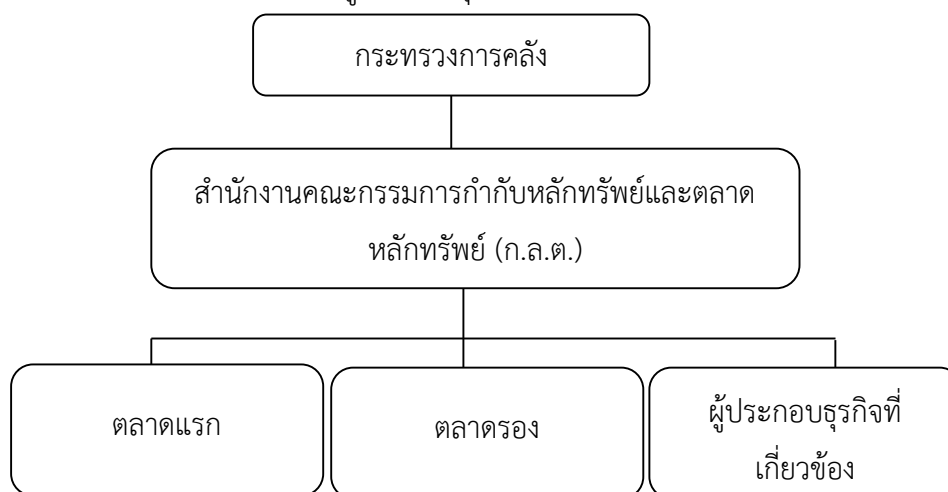
เปิดรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องอยู่เสมอ เพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกัน และเพื่อแก้ไขอุปสรรคในเชิงปฏิบัติต่าง ๆ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตลาดทุนร่วมกัน ทั้งนี้ ภายใต้แผนกลยุทธ์ปี 2550-2552 ได้กำหนดทิศทาง การดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต.โดยมุ่งเน้น 6 ด้านหลัก คือ

- 1) การให้ธุรกิจหลักทรัพย์มีความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้นและมีทางเลือกได้ประเภทอื่นนอกจากค่านายหน้าเพิ่มขึ้น
- 2) การเพิ่มบทบาทของตลาดทุนไทยในภูมิภาค
- 3) การให้ผู้ลงทุนมีทางเลือกในการลงทุนมากขึ้น
- 4) การพัฒนาตลาดตราสารหนี้ให้มีบทบาทสำคัญมากขึ้น
- 5) การยกระดับมาตรฐานของตลาดทุนไทย
- 6) การให้ ก.ล.ต. เป็นองค์กรที่มีคุณภาพและน่าเชื่อถือ

2.4. ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย¹⁰

2.4.1. โครงสร้างการกำกับดูแลตลาดทุน

พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 กำหนด ให้การดำเนินงานของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) และกำหนดอำนาจหน้าที่ให้คณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเป็นผู้กำหนดนโยบายและควบคุมการดำเนินงานของตลาดหลักทรัพย์ฯ ดังปรากฏตามแผนภาพแสดงโครงสร้างการกำกับดูแลตลาดทุน ดังนี้

รูปที่ 4 โครงสร้างการกำกับดูแลตลาดทุน

¹⁰ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.), เกี่ยวกับ ก.ล.ต. [ออนไลน์], สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.), 2563. แหล่งที่มา: <https://www.sec.or.th/> [11 พฤษภาคม 2563]

ตลาดแรก

คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ทำหน้าที่กำกับและดูแลตลาดแรก โดยบริษัทใดที่ต้องการออกหลักทรัพย์ใหม่เสนอขายหุ้นต่อประชาชนครั้งแรก (Initial Public Offering) หรือเสนอขายหลักทรัพย์อื่น ๆ แก่ประชาชนต้องขออนุมัติจากคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) และดำเนินการตามเกณฑ์ที่กำหนดจากนั้นคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาด-หลักทรัพย์จะต้องตรวจสอบสถานะทางการเงินและการดำเนินงานของบริษัทนั้นก่อนที่จะอนุมัติให้บริษัททำการออกหลักทรัพย์ขายแก่ประชาชนได้

ตลาดรอง

หลังจากการเสนอขายหุ้นต่อประชาชนครั้งแรก หลักทรัพย์จะสามารถทำการซื้อขายในตลาดรองได้ก็ต่อเมื่อผู้ออกหลักทรัพย์นั้นได้ยื่นคำขอและได้รับอนุมัติจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยแล้ว

2.4.2. บทบาทตลาดหลักทรัพย์

ตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ตลาดหลักทรัพย์มีบทบาทสำคัญ ดังนี้

- 1) ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการซื้อขายหลักทรัพย์จดทะเบียน และพัฒนาระบบต่าง ๆ ที่จำเป็นเพื่ออำนวยความสะดวกในการซื้อขายหลักทรัพย์
- 2) ดำเนินธุรกิจใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายหลักทรัพย์ เช่น การทำหน้าที่เป็นสำนักหักบัญชี (Clearing House) ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ นายทะเบียนหลักทรัพย์ หรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- 3) การดำเนินธุรกิจอื่น ๆ ที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

2.4.3. โครงสร้างของคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์ฯ

คณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีจำนวนทั้งหมด 11 ท่าน ประกอบด้วย

- 1) ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการ ก.ล.ต. จำนวนไม่เกิน 5 ท่าน
- 2) บุคคลที่ได้รับการเลือกตั้งจากบริษัทสมาชิก จำนวนไม่เกิน 5 ท่าน
- 3) ผู้จัดการตลาดหลักทรัพย์ 1 ท่าน ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการทั้ง 10 ท่านตามข้อ 1 และ 2

โดยวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการที่มีผู้จัดการทั้ง 10 ท่านนี้ ให้ดำรงตำแหน่ง คราวละ 2 ปี และเมื่อครบกำหนดอาจได้รับการแต่งตั้งหรือเลือกตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันได้ไม่เกิน 2 วาระ สำหรับผู้จัดการนั้นให้มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละไม่เกิน 4 ปี และอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ไม่เกินหนึ่งวาระ ทั้งนี้ คณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์เป็นผู้กำหนดนโยบายและควบคุมการดำเนินงานของตลาดหลักทรัพย์ภายในขอบเขตของกฎหมาย รวมทั้ง เป็นผู้กำหนดระเบียบหรือข้อบังคับต่าง ๆ ที่ทำให้การดำเนินงานของตลาดหลักทรัพย์ เป็นไปอย่างมีระเบียบ แต่อย่างไรก็ตาม การกำหนดหรือการเปลี่ยนแปลงแก้ไขระเบียบต่าง ๆ ส่วนใหญ่ต้องได้รับอนุมัติจากที่ประชุมบริษัทสมาชิก และ/หรือได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ ก.ล.ต. เสียก่อนจึงจะใช้บังคับได้ โดยที่ในการบริหารงานของตลาดหลักทรัพย์นั้น ฝ่ายบริหารจะเป็นผู้รับนโยบายจากคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์ ไปดำเนินการให้บรรลุสำเร็จตามนโยบายนั้น โดยฝ่ายบริหารเป็นผู้ดำเนินการเสนอร่างระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ให้คณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์พิจารณา หากระเบียบข้อบังคับใดอยู่ในอำนาจของคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์โดยตรง ก็อาจลงมติกำหนดออกมาเป็นระเบียบปฏิบัติได้เลย ส่วนข้อบังคับหรือระเบียบใดที่พระราชบัญญัติ หรือข้อบังคับของตลาดหลักทรัพย์กำหนดให้ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ ก.ล.ต. อนุมัติ ก็ต้องดำเนินการตามนั้น ฝ่ายบริหารมีผู้จัดการเป็นผู้รับผิดชอบต่อคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์ ผู้จัดการมีหน้าที่บริหารกิจการ ของตลาดหลักทรัพย์ตามนโยบายที่คณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์กำหนด โดยมีลักษณะการดำเนินงานกล่าวคือ

- 1) เป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2517
- 2) ทำหน้าที่ส่งเสริมการออมและการระดมเงินทุนระยะยาวเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ และเป็นศูนย์กลางในการซื้อขายหลักทรัพย์และให้บริการที่เกี่ยวข้อง โดยไม่นำผลกำไรมาแบ่งปันกัน
- 3) สนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของกิจการธุรกิจและอุตสาหกรรมภายในประเทศ
- 4) เริ่มเปิดทำการซื้อขายหลักทรัพย์เป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2518
- 5) ปัจจุบันดำเนินงานภายใต้พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาด-หลักทรัพย์ พ.ศ. 2535
- 6) การดำเนินงานหลัก ได้แก่ การรับหลักทรัพย์จดทะเบียนและดูแลการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียน การซื้อขายหลักทรัพย์และการกำกับดูแลการซื้อขายหลักทรัพย์ การกำกับดูแลบริษัทสมาชิกส่วนที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายหลักทรัพย์ ตลอดจนจนถึงการเผยแพร่ข้อมูลและการส่งเสริมความรู้ให้แก่ผู้ลงทุน

2.5.กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์¹¹

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า (Department of Business Development) เป็นกรมที่ได้เปลี่ยนชื่อมาจากกรมเดิม คือ “กรมทะเบียนการค้า” (Department of Commercial Registration) ตามผลการปฏิรูปราชการครั้งใหญ่ที่ใช้บังคับมาตั้งแต่ วันที่ 3 ตุลาคม 2545 ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 ผลของการปรับปรุงระบบราชการในครั้งนั้น นอกจากทำให้ “กรมทะเบียนการค้า” เปลี่ยนชื่อใหม่เป็น “กรมพัฒนาธุรกิจการค้า” แล้วยังได้มีการปรับปรุงบทบาทภารกิจและโครงสร้างใหม่ เริ่มตั้งแต่โอนงานด้านซึ่งตรงตัวไปขึ้นกับกรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ พร้อมกับการโอนงานด้านน้ำมันเชื้อเพลิงให้กับกรมธุรกิจพลังงานกระทรวงพลังงาน ในเวลาเดียวกันนั้นก็รับโอนภารกิจด้านการส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจ รวมทั้งงานจดทะเบียนและ งานส่งเสริมสมาคมการค้าและหอการค้ามาจากกรมการค้าภายในกับงานตามภารกิจใหม่ คือ งานด้านส่งเสริมธุรกิจบริการและพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์มาปฏิบัติพร้อมกับภารกิจเดิมคือ งานด้านจดทะเบียนธุรกิจการค้า กู้ยืมธุรกิจ และการให้บริการธุรกิจ อีกด้วย

2.5.1. บริการและอำนาจหน้าที่ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าปัจจุบัน

กรมพัฒนาธุรกิจการค้ามีภารกิจมีหน้าที่หลักกล่าวคือ การจดทะเบียนธุรกิจ การรับรองและตรวจค้นทะเบียนธุรกิจ งานบัญชีและสอบบัญชี การส่งงบการเงินและบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น งานส่งเสริมการพัฒนาธุรกิจ การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวงานด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ โดยมีวิสัยทัศน์และพันธกิจ ดังนี้

- 1) จดทะเบียน กู้ยืมธุรกิจ และบริการข้อมูลธุรกิจให้ได้รับความสะดวก รวดเร็ว ถูกต้อง และโปร่งใส
- 2) พัฒนา ส่งเสริมธุรกิจด้านการบริหารจัดการการตลาดให้มีความเข้มแข็ง ยั่งยืน และมีการบริหารจัดการที่ดี
- 3) พัฒนาบุคลากรให้มีจิตสำนึกในการให้บริการและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการพัฒนาธุรกิจ

¹¹ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. เกี่ยวกับกรมฯ [ออนไลน์].กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2563. แหล่งที่มา: <http://www.dbd.go.th>, [11 พฤษภาคม 2563].

2.6.สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน¹²

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน หรือ สำนักงาน ปปง. เป็นหน่วยงานของรัฐซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการวางหลักเกณฑ์ และดูแลให้มีการปฏิบัติตามกฎหมาย ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน รวมทั้งเป็นหน่วยงานตรวจสอบวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับการฟอกเงิน ในหน้าที่ของหน่วยงานวางหลักเกณฑ์ (Regulator) โดยสำนักงาน ปปง. มีบทบาทในการศึกษาหามาตรการในการป้องกัน และปราบปรามการฟอกเงิน โดยมีฐานะเป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (คณะกรรมการ ปปง.) ส่วนในฐานะของหน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement) สำนักงาน ปปง. มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบและดำเนินการเกี่ยวกับธุรกรรมหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดฟอกเงิน ตามมติของคณะกรรมการธุรกรรม ตลอดจนดูแลให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินดังกล่าว

สำนักงาน ปปง. เป็นหน่วยงาน จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มีเลขานุการ ปปง. เป็นเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งขึ้นตามคำแนะนำของคณะรัฐมนตรีและได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา ทำหน้าที่ควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งราชการของสำนักงาน และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในสำนักงาน และรองเลขานุการเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการ

2.6.1. อำนาจหน้าที่ของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

สำนักงาน ปปง. เป็นส่วนราชการที่ไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง ปฏิบัติหน้าที่ โดยอิสระและเป็นกลาง มีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา 40 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ดังต่อไปนี้

- (1) ดำเนินการให้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการ คณะกรรมการธุรกรรมและปฏิบัติงาน ธุรการอื่น
- (2) รับรายงานการทำธุรกรรมที่ส่งให้ตามหมวด 2 และแจ้งตอบการรับรายงานรวมทั้ง การรับรายงานและข้อมูลเกี่ยวกับการทำธุรกรรมที่ได้มาโดยทางอื่น
- (3) รับหรือส่งรายงานหรือข้อมูลเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น หรือตามข้อตกลงที่ได้จัดทำขึ้นระหว่างหน่วยงานในประเทศหรือต่างประเทศ

¹² สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน. เกี่ยวกับสำนักงานฯ [ออนไลน์]. สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน, 2563. แหล่งที่มา: <http://www.amlo.go.th>, 2563 [11 พฤษภาคม 2563].

3.1 กำหนดแนวทางปฏิบัติกำกับ ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ของผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมต่อสำนักงานตามหลักเกณฑ์วิธีการ และแนวปฏิบัติ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

3.2 ประเมินความเสี่ยงระดับชาติที่เกี่ยวกับการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายเพื่อจัดทำนโยบายและกำหนดยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายเสนอต่อคณะกรรมการและคณะรัฐมนตรี รวมทั้งแจ้งผลการประเมินความเสี่ยงดังกล่าวไปยังหน่วยงานกำกับดูแลผู้มีหน้าที่รายงานตามมาตรา 13 และมาตรา 16 และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการใดๆ ในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน หรือการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

3.3 จัดทำแผนปฏิบัติการร่วมกับส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องที่จะดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

3.4 แจ้งรายชื่อผู้มีหน้าที่รายงานตามมาตรา 13 และมาตรา 16 ซึ่งไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ไปยังหน่วยงานกำกับดูแลผู้มีหน้าที่รายงานตามมาตรา 13 และมาตรา 16 เพื่อพิจารณาดำเนินการ ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อไป

3.5 ส่งเสริมความร่วมมือของประชาชนเกี่ยวกับการให้ข้อมูลข่าวสารเพื่อการป้องกัน และปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

(4) เก็บ รวบรวมข้อมูล สถิติตรวจสอบ และติดตามประเมินผลการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้และวิเคราะห์รายงานหรือข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับการทำธุรกรรม และประเมินความเสี่ยง ที่เกี่ยวกับการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

(5) เก็บรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(6) จัดให้มีโครงการที่เกี่ยวกับการเผยแพร่ความรู้ การให้การศึกษา และฝึกอบรม ในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ หรือช่วยเหลือหรือสนับสนุนทั้งภาครัฐและภาคเอกชนให้มีการจัดโครงการดังกล่าว

(7) ปฏิบัติการอื่นตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายอื่น

บทที่ 3

ความเป็นมา และแนวความคิดเกี่ยวกับบทบาท หน้าที่ความรับผิดชอบ

ของผู้ทำหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงาน

สำหรับบทนี้ผู้วิจัยจะได้ศึกษาถึงความเป็นมา และแนวความคิดเกี่ยวกับบทบาท หน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ทำหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงาน และบทบาทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้ประกอบวิชาชีพด้านการกำกับดูแลการปฏิบัติงาน ทั้งที่เป็นกฎหมาย กฎเกณฑ์ ประกาศ ข้อบังคับ ภายในของประเทศไทยเอง และกฎหมาย งานวิจัยของต่างประเทศ ตลอดจนจะได้กล่าวถึงองค์ความรู้ที่สำคัญๆ เพื่อทำการวิเคราะห์และเปรียบเทียบหาข้อดีข้อเสียในบทต่อ ๆ ไปว่า วิชาชีพด้านการกำกับดูแลการปฏิบัติงานในประเทศไทยสมควรมีมาตรการทางกฎหมาย และหรือมีองค์กรที่ใช้อำนาจทางการปกครองที่เป็นอิสระทำหน้าที่ในการควบคุมและกำกับดูแลเช่นเดียวกับวิชาชีพอื่น ๆ เช่น ทนายความ ผู้สอบบัญชี ผู้ให้คำแนะนำการลงทุน หรือไม่ โดยมีรายละเอียดของความเป็นมา บทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบ และหลักกฎหมายที่จะกล่าว ดังนี้

1. ความเป็นมาเกี่ยวกับผู้กำกับดูแลการปฏิบัติงาน

ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ออกแนวปฏิบัติเรื่องแนวทางการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของสถาบันการเงิน เพื่อให้สถาบันการเงินใช้เป็นมาตรฐานในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน และเน้นย้ำถึงบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของหน่วยงานตรวจสอบภายในที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่ตรวจสอบความถูกต้องด้านบัญชีและการเงิน มาเป็นประเมินความเสี่ยงและประสิทธิผลของระบบควบคุมภายใน รวมทั้งประเมินการปฏิบัติตามนโยบายระเบียบปฏิบัติ กฎหมายและข้อบังคับ ยกเว้นกรณีที่สถาบันการเงินมีหน่วยงานอื่นทำหน้าที่ประเมินหรือ สอบทานการปฏิบัติตามนโยบาย ระเบียบปฏิบัติ กฎหมายและข้อบังคับต่างๆ โดยตรง อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันการดำเนินธุรกิจของสถาบันการเงินมีความหลากหลายและซับซ้อนเพิ่มมากยิ่งขึ้น เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้า รวมถึงการที่ต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ทั้งจากทางการและเกณฑ์ภายในที่เพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ (Compliance Risk) ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของความเสี่ยงด้านปฏิบัติการเพิ่มขึ้นด้วย

ด้วยเหตุนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงตระหนักถึงความจำเป็นที่สถาบันการเงินต้องมีระบบการบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่มีประสิทธิภาพ จึงได้กำหนดแนวปฏิบัติดังกล่าวขึ้น ซึ่งหลักการและแนวทางส่วนใหญ่จะสอดคล้องกับแนวทางของ Basel Committee on Banking Supervision (BCBS) เรื่อง Compliance and the Compliance Function in Banks ทั้งนี้ แนวปฏิบัตินี้บังคับใช้กับสถาบันการเงินในประเทศไทยนับตั้งแต่วันที่ 31 ธันวาคม 2551 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ให้สถาบันการเงินโดยเฉพาะคณะกรรมการธนาคารและผู้บริหารระดับสูงตระหนักถึงความสำคัญและรับผิดชอบต่อการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์
2. ส่งเสริมการบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ (Compliance Risk Management) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารความเสี่ยงด้านปฏิบัติการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น
3. เป็นแนวทางสำหรับสถาบันการเงินในการจัดตั้งหน่วยงานกำกับปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ (Compliance Unit) และพัฒนาระบบการบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่มีประสิทธิภาพ

2. ลักษณะงานและหน้าที่รับผิดชอบของผู้กำกับดูแลการปฏิบัติงาน

2.1. นิยามของความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ (Compliance Risk)²⁴

ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ หมายความว่า ความเสี่ยงอันเนื่องมาจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎเกณฑ์ ข้อบังคับ มาตรฐาน และแนวปฏิบัติที่บังคับใช้กับธุรกรรมต่างๆ ของสถาบันการเงิน ซึ่งอาจทำให้เกิดความเสียหายทางการเงินจำนวนมาก ความเสียหายต่อชื่อเสียงของสถาบันการเงิน หรือการถูกทางการเข้าแทรกแซง

2.2. ความสำคัญของการบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์

ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ถือเป็นส่วนหนึ่งของความเสี่ยงด้านปฏิบัติการที่หากเกิดขึ้นแล้วจะมีผลกระทบกับฐานะผลการดำเนินงาน และชื่อเสียงของสถาบันการเงินที่รุนแรง เช่น การขาดหน่วยงานที่เป็นศูนย์กลางที่จะให้คำปรึกษาเกี่ยวกับกฎเกณฑ์อาจทำให้สถาบันการเงินออกผลิตภัณฑ์ที่ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ของผู้กำกับดูแล การมีคู่มือการปฏิบัติงานที่ไม่เป็นไปตามกฎเกณฑ์ของทางการหรือการขาดระบบที่จะตรวจและป้องกันการละเลยที่จะปฏิบัติตามคู่มือการปฏิบัติงาน อาจเปิดโอกาสให้เกิดการทุจริตในองค์กร เป็นต้น

ปัจจุบันสถาบันการเงินต้องปฏิบัติตามกฎหมาย กฎเกณฑ์ ข้อบังคับมาตรฐาน และแนวปฏิบัติที่บังคับใช้กับธุรกรรมต่างๆ จากทางการ ตลอดจนต้องปฏิบัติตามประเพณีที่ถือปฏิบัติในตลาดมาตรฐานในวิชาชีพ และจริยธรรมในองค์กร ดังนั้น การบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์จึงมีส่วนสำคัญในการสนับสนุนให้สถาบันการเงินสามารถปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องได้อย่างสมบูรณ์ โดยมีคณะกรรมการและผู้บริหารระดับสูงของสถาบันการเงินประพาดิตนเป็นแบบอย่างที่ดี และพนักงานทุกคนมีหน้าที่ศึกษาทำความเข้าใจการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ โดยไม่ถือว่า

²⁴ ธนาคารแห่งประเทศไทย. ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่องแนวปฏิบัติเรื่องการกำกับ การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสถาบันการเงิน (Compliance). 2551. หน้า 1-2.

เป็นหน้าที่เฉพาะของพนักงานที่ทำหน้าที่กำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์เท่านั้น ทั้งนี้ การมีหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ไว้โดยเฉพาะ จะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสถาบันการเงินได้ยิ่งขึ้น

2.3. หลักการสำคัญของการบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์²⁵

2.3.1. หน้าที่ของคณะกรรมการสถาบันการเงินในการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์

คณะกรรมการสถาบันการเงินหรือคณะผู้บริหารที่มีหน้าที่รับผิดชอบในบริษัทแม่ สำนักงานใหญ่ หรือสำนักงานภูมิภาค มีบทบาทสำคัญของการสนับสนุนให้องค์กรยึดถือหลักการของความซื่อตรงต่อหน้าที่ ความถูกต้อง และหลักคุณธรรม โดยถือว่าการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎเกณฑ์ และมาตรฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นหน้าที่ของพนักงานทุกคนโดยคณะกรรมการมีหน้าที่ต้องควบคุมดูแลการบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ดังนี้

1. อนุมัตินโยบายด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ (Compliance Policy)
2. ทบทวนนโยบายและประเมินประสิทธิภาพของการบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์
3. ประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปีของหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์
4. ให้ความเห็นชอบต่อรายงานการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ประจำปี (Annual Compliance Report)

ทั้งนี้ คณะกรรมการของสถาบันการเงินสามารถมอบหมายงานด้านการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ทั้งหมดหรือบางส่วนให้แก่คณะกรรมการตรวจสอบได้

2.3.2. หลักเกณฑ์ของงานการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์

2.3.2.1. ความเป็นอิสระ

- 1) การกำหนดให้มีการดำเนินการในด้านงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์

สถาบันการเงินควรกำหนดให้มีการดำเนินการในด้านงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ขององค์กรเพื่อให้สอดคล้องกับกลยุทธ์และโครงสร้างการบริหารความเสี่ยงโดยรวมของสถาบันการเงิน ทั้งนี้ รูปแบบของหน่วยงานจะจัดตั้งเป็นหน่วยงานเอกเทศที่รับผิดชอบงานของ Compliance

²⁵ ธนาคารแห่งประเทศไทย, เรื่องเดียวกัน หน้าเดียวกัน.

Function ทั้งหมดหรือจะแยกงาน Compliance Function บางส่วนไปเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงานตรวจสอบภายในหรือหน่วยงานกฎหมาย หรือจัดรูปแบบเป็นประการอื่นใดก็ได้ โดยสถาบันการเงินจะต้องมั่นใจว่า ยังคงความเป็นอิสระ และสามารถดำเนินงานการกำกับ การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ได้อย่างครบถ้วนและมีประสิทธิภาพ

2) กฎบัตรของหน่วยงานกำกับ การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ (Compliance Unit Charter)

การกำหนดกฎบัตรของหน่วยงานกำกับ การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ อย่างน้อยต้องครอบคลุมในเรื่องดังต่อไปนี้

- บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ ซึ่งรวมถึงหน้าที่ในการรายงานผลต่อคณะกรรมการ หรือคณะกรรมการตรวจสอบ หรือคณะกรรมการกำกับ การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์หรือผู้บริหารระดับสูงอย่างเป็นทางการ

- ความเป็นอิสระ สถานะในองค์กรของหน่วยงานกำกับ การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และความสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่นๆ นอกจากนี้ ในกรณีที่มีหน่วยงานอื่นทำหน้าที่กำกับ การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ด้วย ควรมีการจัดสรรหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละฝ่ายให้ชัดเจน

- สิทธิในการเข้าถึงข้อมูลที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน สิทธิในการดำเนินการสืบสวนการปฏิบัติที่ไม่เป็นไปตามกฎเกณฑ์ รวมถึงสิทธิการร้องขอความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญภายในธนาคารตามความจำเป็น เช่น หน่วยงานกฎหมาย หรือหน่วยงานตรวจสอบภายใน หรือการว่าจ้างบุคคลภายนอกในการดำเนินการสืบสวนดังกล่าว เป็นต้น การเข้าพบและการเปิดเผยข้อสังเกตที่พบต่อคณะกรรมการ หรือคณะกรรมการตรวจสอบ หรือคณะกรรมการกำกับ การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ (แล้วแต่กรณี) หรือผู้บริหารระดับสูงได้โดยตรง

- การกำหนดโครงสร้างของหน่วยงานกำกับ การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ในองค์กรและสายการรายงานที่ชัดเจนและเป็นทางการ กรณีที่มีผู้รับผิดชอบงานด้านการกำกับ การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ปฏิบัติงานประจำที่หน่วยธุรกิจหรืออยู่ภายใต้สายงานบริหารความเสี่ยง หรือหน่วยงานบริหารความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ หรือสายงานกฎหมาย สถาบันการเงินต้องมั่นใจว่า ผู้รับผิดชอบงานดังกล่าวมีการรายงานงานด้านการกำกับ การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ต่อหัวหน้าหน่วยงานกำกับ การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่มีสายการรายงานตรงถึงคณะกรรมการ หรือคณะกรรมการตรวจสอบ หรือคณะกรรมการกำกับ การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ (แล้วแต่กรณี)

- หัวหน้าหน่วยงานกำกับ การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ควรเป็นผู้บริหารระดับสูงหรือเจ้าหน้าที่อาวุโสที่ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางขององค์กรในการบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และดูแลการปฏิบัติงานของหน่วยงานกำกับ การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์

- ผู้รับผิดชอบงานกำกับ การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ต้องไม่อยู่ในตำแหน่งที่รับผิดชอบทางธุรกิจที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์
- ผู้รับผิดชอบงานด้านการกำกับ การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ต้องสามารถเข้าถึงข้อมูลที่เป็นจำเป็นเพื่อการปฏิบัติงานและบุคลากรที่จำเป็นได้

2.3.2.2. ทักษะ

หน่วยงานกำกับ การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ควรได้รับการจัดสรรทรัพยากรอย่างเพียงพอ และผู้รับผิดชอบงานด้านการกำกับ การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ควรเป็นผู้มีคุณสมบัติเหมาะสมดังนี้

- 1) มีความรู้ ความเข้าใจกฎหมายและกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง และสามารถประเมินผลกระทบของกฎเกณฑ์นั้นต่อการปฏิบัติงานในธุรกิจสถาบันการเงินได้ และสื่อสารให้ผู้บริหารระดับสูงเข้าใจความเสี่ยง รวมทั้งสามารถให้ความช่วยเหลือแก้ไขข้อบกพร่องได้
- 2) ได้รับความรู้ การอบรม เกี่ยวกับกฎหมายและกฎเกณฑ์อย่างสม่ำเสมอ
- 3) มีจรรยาบรรณ และมีความเป็นอิสระในการทำหน้าที่

2.3.2.3. หน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานกำกับ การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์

หน่วยงานกำกับ การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์มีหน้าที่สนับสนุนผู้บริหารระดับสูงให้สามารถบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ หน่วยงานกำกับ การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ จะเป็นผู้รับผิดชอบและปฏิบัติงานทั้งหมด หรือจะมีหน่วยงานอื่นที่ปฏิบัติงานคล้ายคลึงกันหรือสนับสนุนซึ่งกันและกันปฏิบัติงานในส่วนของการกำกับ การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ก็ได้ เช่น หน่วยงานกฎหมายมีหน้าที่ให้คำปรึกษาในการปฏิบัติตามกฎหมาย และข้อบังคับ จัดทำเอกสารสัญญาสำหรับนิติกรรมต่าง ๆ ดำเนินการเกี่ยวกับฟ้องร้องดำเนินคดีตามกฎหมาย หน่วยงานตรวจสอบภายในมีหน้าที่ตรวจสอบและประเมินประสิทธิภาพของระบบควบคุมภายในต่าง ๆ ที่ได้กำหนดไว้ รวมถึงการตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ โดยจะต้องแบ่งแยกหน้าที่แต่ละส่วนงานให้ชัดเจนและมีกลไกประสานงานแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างส่วนงาน เพื่อให้มั่นใจว่าการกำกับ การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์มีประสิทธิภาพและยังคงความเป็นอิสระ ทั้งนี้ หน้าที่หลักของหน่วยงานการกำกับ การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ มีดังนี้

- 1) ศูนย์กลางด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์

เป็นผู้ให้คำแนะนำ คำปรึกษา เกี่ยวกับกฎหมาย กฎเกณฑ์ต่างๆ กับผู้บริหารระดับสูงและพนักงาน จัดทำแนวทางการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์เป็นลายลักษณ์อักษร เช่น คู่มือข้อพึงปฏิบัติ (Code of Conduct) เป็นต้น และจัดการอบรมให้ความรู้แก่พนักงานเกี่ยวกับกฎหมาย และกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ

2) พัฒนาระบบบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์

หน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ควรมีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันพัฒนาระบบบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ซึ่งครอบคลุมการดำเนินการดังนี้

2.1) ระบุความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ (Identification) ในธุรกรรมของสถาบันการเงิน ซึ่งรวมถึงการออกผลิตภัณฑ์หรือธุรกิจใหม่ กรณีที่สถาบันการเงินมีคณะกรรมการเพื่อพิจารณาผลิตภัณฑ์ใหม่ ควรให้พนักงานที่ดูแลการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์เข้าร่วมในคณะกรรมการดังกล่าวด้วย นอกจากนี้ ควรประเมินความเหมาะสมของกระบวนการและแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ (Assessment) และเลือกใช้เครื่องมือวัดความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ (Measurement) เช่น Key Performance Indicator (KPI) เป็นต้น

2.2) สอบทานการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ (Control and Monitor) และติดตามข้อบกพร่องที่ตรวจสอบโดยมีการจัดทำ Compliance Testing เช่น การสุ่มสอบทางการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ต่าง ๆ พร้อมทั้งเสนอแนวทางการปรับปรุง

2.3) รายงานผลการประเมินการเปลี่ยนแปลงความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ (Report) สรุปผลและสาเหตุการไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ และแนวทางการแก้ไข รวมถึงปัญหาที่ได้รับการแก้ไขต่อผู้บริหารระดับสูงและคณะกรรมการ คณะกรรมการตรวจสอบ หรือคณะกรรมการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ (แล้วแต่กรณี) อย่างสม่ำเสมอ

3) แผนการบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ (Compliance Program)

หน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ควรมีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำและดำเนินการตามแผนการบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ประจำปีที่มีรายละเอียดของแผน พร้อมทั้ง ระบุช่วงเวลา และหน่วยงานธุรกิจที่ต้องดำเนินการ เช่น การประเมินความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ การสอบทานระเบียบข้อบังคับที่ให้พนักงานถือปฏิบัติ การสุ่มทดสอบรายการ การให้ความรู้แก่พนักงานในเรื่องการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ต่างๆ ซึ่งสะท้อนมาจากผลของการระบุและประเมินความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์

4) รายงานการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ประจำปี (Annual Compliance Report)

จัดทำรายงานการกำกับปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ประจำปีของสถาบันการเงิน และบริษัทในกลุ่มธุรกิจการเงินที่สถาบันการเงินถือหุ้นทางตรงเกินกว่าร้อยละ 50 และประกอบธุรกิจให้สินเชื่อ ที่อย่างน้อยครอบคลุมผลการทบทวนนโยบายด้านการกำกับปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ผลการดำเนินการตาม Compliance Program ในปีที่ผ่านมา ผลการกระทำผิด ผ่าฝืนการปฏิบัติที่ไม่เป็นไปตามกฎหมาย กฎเกณฑ์ต่างๆ และมาตรการแก้ไข ผลการดำเนินการตามข้อเสนอแนะคำสั่งการของธนาคารแห่งประเทศไทย ผู้กำกับดูแลอื่น และ Compliance Program สำหรับปีต่อไป

5) ปฏิบัติงานในหน้าที่เฉพาะ เช่น การป้องกันการฟอกเงิน การประสานงานกับผู้กำกับดูแล หรือหน่วยงานทางการภายนอก เป็นต้น

3. กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการควบคุมเจ้าหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงาน

3.1.กฎหมายประเทศไทย

3.1.1. พระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ.2551

สถาบันการเงินในประเทศไทยตกอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย โดยตามพระราชบัญญัติสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 สถาบันทำหน้าที่ให้บริการทางการเงิน เช่น การรับฝาก-ถอนเงิน การให้สินเชื่อ การรับชำระเงิน และธุรกรรมทางการเงินอื่น ๆ ตามที่ได้รับอนุญาต แก่ลูกค้าไม่ว่าจะเป็นประชาชนทั่วไป บริษัท ห้างร้าน หรือหน่วยงานราชการ ซึ่งประกอบธุรกิจสถาบันการเงินภายใต้พระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 และมีธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้กำกับดูแล โดยแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. สถาบันการเงิน
2. สำนักงานผู้แทนธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ
3. บริษัทบริหารสินทรัพย์ (บบส.)
4. ผู้ให้บริการที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (Non-Bank)

1. สถาบันการเงิน แบ่งออกเป็น 3 ประเภทดังนี้²⁶

1.1 ธนาคารพาณิชย์ (Commercial Bank)

หมายถึง บริษัทมหาชนจำกัดที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจการรับฝากเงินที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถามหรือเมื่อครบกำหนดระยะเวลา ให้สินเชื่อ ซื้อมาขายตัวแลกเงิน ซื้อมาขายเงินตรา

²⁶ ธนาคารแห่งประเทศไทย. เกี่ยวกับ รายชื่อสถาบันการเงิน [ออนไลน์]. ธนาคารแห่งประเทศไทย., 2563. แหล่งที่มา: <http://www.bot.or.th> [11 พฤษภาคม 2563].

ต่างประเทศ รวมถึงธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการประกันภัยและหลักทรัพย์ ธุรกิจอนุพันธ์ทางการเงิน ธุรกิจธนาคารอิเล็กทรอนิกส์ (e-banking) ธุรกิจการเงินและธุรกิจการให้บริการอื่น ธนาคารพาณิชย์ แบ่งออกได้อีก 4 ประเภท ดังนี้

1.1.1 ธนาคารพาณิชย์ไทย ปัจจุบันมีทั้งสิ้น 14 แห่งคือ

- ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)
- ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)
- ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)
- ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)
- ธนาคารเกียรตินาคิน จำกัด (มหาชน)
- ธนาคารซีไอเอ็มบี ไทย จำกัด (มหาชน)
- ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน)
- ธนาคารทีสโກ จำกัด (มหาชน)
- ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)
- ธนาคารธนาชาติ จำกัด (มหาชน)
- ธนาคารยูโอบี จำกัด (มหาชน)
- ธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮ้าส์ จำกัด (มหาชน)
- ธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ด (ไทย) จำกัด (มหาชน)
- ธนาคารไอซีบีซี (ไทย) จำกัด (มหาชน)

1.1.2 ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย (Retail Bank)

หมายถึง บริษัทมหาชนจำกัดที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้บริการทางการเงินพื้นฐาน เช่น การรับฝากเงิน การโอนเงินและรับชำระเงินแก่ประชาชนรายย่อยและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม แต่ไม่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจที่มีความซับซ้อนและมีความเสี่ยงสูง เช่น ธุรกิจเกี่ยวกับเงินตราต่างประเทศ และตราสารอนุพันธ์ ซึ่งปัจจุบันมี 1 แห่งคือธนาคารไทยเครดิต เพื่อรายย่อย จำกัด (มหาชน)

1.1.3 ธนาคารพาณิชย์ที่เป็นบริษัทลูกของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ (Subsidiary)

หมายถึง บริษัทมหาชนจำกัดที่จดทะเบียนในประเทศไทยและได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ โดยมีธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศถือหุ้นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 95 ของหุ้นที่จำหน่ายแล้วทั้งหมด ซึ่งปัจจุบันมี 2 แห่งคือธนาคารเมกะ สากลพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) และ ธนาคารแห่งประเทศไทย (ไทย) จำกัด (มหาชน)

1.1.4 สาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ (Foreign Bank Branch / Full Branch)

หมายถึง สาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ซึ่งปัจจุบันมี 14 แห่งคือ

- ธนาคารเจฟิมอร์แกน เชส
- ธนาคารซีทีแบงก์
- ธนาคารซูมิโตโม มิตซูย แบงกิ้ง คอร์ปอเรชั่น
- ธนาคารดอยช์แบงก์
- ธนาคารเดอระรอยัลแบงก์อ็อฟสกอตแลนด์ เอ็น.วี.
- ธนาคารบีเอ็นพี พารีบาส์
- ธนาคารมิซูโฮ จำกัด
- ธนาคารแห่งโตเกียว-มิตซูบิชิ ยูเอฟเจ จำกัด
- ธนาคารแห่งประเทศไทย จำกัด
- ธนาคารแห่งอเมริกาเนชั่นแนลแอสโซซิเอชั่น
- ธนาคารอาร์ เอช บี จำกัด
- ธนาคารอินเดียนโอเวอร์ซีส์
- ธนาคารโอเวอร์ซี-ไชนีสแบงกิ้งคอร์ปอเรชั่น จำกัด
- ธนาคารฮ่องกงและเซี่ยงไฮ้แบงกิ้งคอร์ปอเรชั่น จำกัด

1.2 บริษัทเงินทุน (Finance Company)

หมายถึง บริษัทที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจเงินทุน โดยรับฝากเงินหรือรับเงินจากประชาชนที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถาม หรือเมื่อสิ้นระยะเวลาที่กำหนดไว้ และสามารถให้กู้ยืมเงินตามประเภทของธุรกิจเงินทุนที่ได้รับอนุญาต เช่น การให้กู้ยืมเงินระยะปานกลางและระยะยาว แก่กิจการอุตสาหกรรม เกษตรกรรม หรือพาณิชย์กรรม การให้เช่าซื้อบางประเภท แต่ไม่สามารถประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับเงินตราต่างประเทศได้ ซึ่งปัจจุบันมี 2 แห่งคือ

- บริษัทเงินทุน กรุงเทพธนาคกร จำกัด (มหาชน)
- บริษัทเงินทุน แอ็ดวานซ์ จำกัด (มหาชน)

1.3 บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ (Credit Fancier Company)

หมายถึง บริษัทที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ โดยสามารถรับฝากเงินหรือรับเงินจากประชาชนที่จะจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาที่กำหนดไว้ เช่น ไม่น้อย

กว่าหนึ่งปี และต้องฝากเงินไม่น้อยกว่าหนึ่งพันบาท โดยสามารถให้กู้ยืมเงินโดยวิธีรับจำนอง อสังหาริมทรัพย์ การรับซื้ออสังหาริมทรัพย์โดยวิธีขายฝาก ซึ่งปัจจุบันมี 3 แห่งคือ

- บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ ลินน์ ฟิลลิปส์ มอร์ทเกจ จำกัด
- บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ สหวิริยา จำกัด
- บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ แคปิตอล ลิ้งค์ จำกัด

2. สำนักงานผู้แทนธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ

หมายถึง สำนักงานของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตจาก ธปท. ให้ดำเนินการแทนธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ โดยดำเนินการได้เฉพาะที่เกี่ยวกับการติดต่อ ประสานงาน การแนะนำลูกค้า และการรวบรวมข้อมูล เช่น ข่าวสารเกี่ยวกับฐานะทางการเงินของ ลูกค้าและสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและการเงิน เพื่อส่งให้สำนักงานใหญ่ หรือสำนักงานอื่น ๆ ของ ธนาคารเท่านั้น ซึ่งปัจจุบันมี 47 แห่ง อาทิเช่น Japan Bank for International Cooperation, คาเธ่ย์ ยูโนเด็ต แบงก์, โคเรีย ดีเวลลอปเม้นท์ แบงก์, ดีบีเอส แบงก์ ลิมิเตด, แบงก์ ออฟ ไต้หวัน เป็นต้น

3. บริษัทบริหารสินทรัพย์ (บปส.)

หมายถึง บริษัทที่ได้จดทะเบียนกับ ธปท. ตามพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. 2541 เพื่อทำหน้าที่บริหารสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของสถาบันการเงิน โดยการรับซื้อ หรือรับโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของสถาบันการเงินที่ยังเปิดกิจการอยู่หรือปิดกิจการแล้ว รวมถึง หลักประกันของสินทรัพย์ด้วยคุณภาพเพื่อนำมาบริหาร เช่น ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ พื้นฟูลูกหนี้ หรือ จำหน่ายโอนต่อไป ซึ่งปัจจุบันมี 35 แห่ง อาทิเช่น บริษัทบริหารสินทรัพย์ กรุงเทพเจริญ จำกัด, บริษัทบริหารสินทรัพย์ กรุงเทพศรีอยุธยา จำกัด, บริษัทบริหารสินทรัพย์ เจ จำกัด, บริษัทบริหารสินทรัพย์ สุขุมวิท จำกัด เป็นต้น

4. ผู้ให้บริการที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (Non-bank)

หมายถึง ผู้ให้บริการทางการเงินที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน ส่วนใหญ่เป็นบริษัท จำกัดที่จดทะเบียนกับกระทรวงพาณิชย์ ได้แก่

- ผู้ให้บริการบัตรเครดิต อาทิเช่น บริษัท เจเนอรัล คาร์ด เซอร์วิสเอส จำกัด , บริษัท บัตรกรุงไทย จำกัด (มหาชน), บริษัท บัตรกรุงศรีอยุธยา จำกัด, บริษัท อเมริกัน เอ็กซ์เพรส (ไทย) จำกัด เป็นต้น
- ผู้ให้บริการสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ อาทิเช่น บริษัท ไร่รา แอนด์ ไลฟ์ จำกัด (มหาชน) , บริษัท เฮงลิสซิ่ง จำกัด, บริษัท เอเชียเสริมกิจลิสซิ่ง จำกัด (มหาชน) เป็นต้น

3.1.2. ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่องกิจการที่ต้องขออนุญาตตามข้อ 5 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 58²⁷

ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่องกิจการที่ต้องขออนุญาตตามข้อ 5 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 58 อาศัยอำนาจตามความในข้อ 5 ข้อ 7 ข้อ 8 และข้อ 14 แห่งประกาศดังกล่าว ฉบับลงวันที่ 26 มกราคม 2515 ว่าด้วยการควบคุมกิจการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัย หรือผาสุกแห่งสาธารณชน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังจึงออกประกาศกำหนดให้การให้สินเชื่อรายย่อย เพื่อการประกอบอาชีพอันเป็นกิจการที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับการธนาคาร ซึ่งมีลักษณะตามที่ระบุไว้ใน ประกาศนี้ เป็นกิจการที่ต้องขออนุญาต ดังต่อไปนี้

- สินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพภายใต้การกำกับ หมายความว่า สินเชื่อรายย่อย เพื่อการประกอบอาชีพที่มีวัตถุประสงค์เพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ โดยมีกระบวนการให้สินเชื่อ ที่ยืดหยุ่นสอดคล้องกับคุณลักษณะของกลุ่มลูกหนี้ เช่น ผู้ที่เริ่มต้นธุรกิจใหม่ เป็นต้น ทั้งนี้ โดยมีวงเงินรวม สินเชื่อไม่เกินหนึ่งแสนบาทต่อลูกหนี้แต่ละราย และมีระยะเวลาการให้สินเชื่อตามที่ผู้บริโภคร และผู้ประกอบการได้ตกลงกัน ทั้งนี้ สินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพภายใต้การกำกับ หรือสินเชื่อ Nano Finance เป็นผลิตภัณฑ์สินเชื่อรายย่อย ที่ไม่มีหลักประกันที่มีวัตถุประสงค์เพื่อไปใช้ในการประกอบอาชีพ เป็นการส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพ รวมถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่โดยรวมของประชาชน และบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนอันเนื่องมาจากปัญหาหนี้ในระบบสาระสำคัญของสินเชื่อ Nano Finance มีดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3 หลักเกณฑ์การขอสินเชื่อ Nano Finance

ด้านผู้ประกอบการธุรกิจ (ที่ประสงค์จะขอไปอนุญาตให้สินเชื่อ Nano)	ด้านประชาชนผู้ประสงค์ขอสินเชื่อ
<ul style="list-style-type: none"> • เป็นบริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด • มีทุนจดทะเบียนไม่ต่ำกว่า 50 ล้านบาท • มีอัตราส่วนหนี้สินรวมทั้งสิ้นต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (D/E Ratio) ≤ 7 	<ul style="list-style-type: none"> • เป็นบุคคลธรรมดา เช่น ผู้ประกอบการธุรกิจใหม่ ที่อาจ ไม่มีรายได้ประจำ ไม่มี Slip เงินเดือน ไม่เคยเดิน บัญชีกับธนาคารแต่เป็นผู้มีความสามารถในการชำระหนี้

²⁷ ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่องกิจการที่ต้องขออนุญาตตามข้อ 5 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 58 (เรื่อง การให้สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้กำกับ). ประกาศ ณ วันที่ 10 มกราคม 2562. ราชกิจจานุเบกษา, 136 (ตอนพิเศษ 27 ง).

ด้านผู้ประกอบการธุรกิจ (ที่ประสงค์จะขอใบอนุญาตให้สินเชื่อ Nano)	ด้านประชาชนผู้ประสงค์ขอสินเชื่อ
<ul style="list-style-type: none"> ● รัฐมนตรีกระทรวงการคลังเป็นผู้ให้ใบอนุญาต โดยให้ ยื่นคำขออนุญาตผ่านธนาคารแห่งประเทศไทย 	<ul style="list-style-type: none"> ● สามารถกู้ได้ไม่เกิน 100,000 บาท/ราย ● ดอกเบี้ย ค่าปรับ ค่าบริการ และค่าธรรมเนียมรวมกัน ไม่เกินร้อยละ 36 (Effective rate) (ไม่ให้คิดค่าปรับ ค่าติดตามทวงถามหนี้ หรือค่าใช้จ่ายอื่นเพิ่มเติม) ● ไม่ต้องมีหลักประกัน ● อายุสินเชื่อขึ้นกับผู้ประกอบการกำหนดตาม ความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้

การขออนุญาตประกอบธุรกิจ

ตามประกาศ ข้อ 2 กำหนดให้การประกอบธุรกิจสินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพภายใต้การกำกับเป็นกิจการ ที่ต้องขออนุญาต ความในวรรคหนึ่งของประกาศและไม่ใช้บังคับแก่ (1) สถาบันการเงิน (2) ผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพแก่ผู้บริโภคเพื่อชำระค่าสินค้า ค่าบริการ หรือค่าอื่นใดอันเป็นธุรกิจของตนเอง

ทั้งนี้ ตามประกาศ ข้อ 3 ได้กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจประเภทนี้ต้องเป็นนิติบุคคล ประเภทบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด ซึ่งได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากรัฐมนตรี อนึ่ง ในการอนุญาตดังกล่าวรัฐมนตรีจะกำหนดหลักเกณฑ์ ตามที่เห็นสมควรก็ได้ การยื่นคำขอรับอนุญาตให้ยื่นผ่านธนาคารแห่งประเทศไทยตามหลักเกณฑ์และแบบที่ธนาคาร แห่งประเทศไทยกำหนด นอกจากนี้ ในประกาศ ข้อ 4 ยังกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจต้องมีทุนจดทะเบียนซึ่งชำระแล้วไม่ต่ำกว่าห้าสิบล้านบาทถึงจะยื่นขออนุญาตประกอบธุรกิจประเภทนี้ได้

เงื่อนไขในการดำเนินงาน

การประกอบธุรกิจที่ต้องขออนุญาตตามประกาศกำหนดเงื่อนไขสำคัญให้ผู้ประกอบธุรกิจต้องดำเนินการและจัดให้มี ดังต่อไปนี้

ข้อ 5 อัตราสูงสุดในที่สุดของดอกเบี้ย ค่าปรับ ค่าบริการ และค่าธรรมเนียมใด ๆ ที่ผู้ประกอบธุรกิจ อาจเรียกเก็บรวมกันแล้วต้องไม่เกินร้อยละสามสิบหกต่อปี (Effective rate)

ข้อ 6 ผู้ประกอบธุรกิจต้องระบุรายละเอียดค่าธรรมเนียม ดอกเบี้ย และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ อันเนื่องจากสินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพภายใต้การกำกับให้ชัดเจนครบถ้วนในเอกสารชี้ชวนใบสมัคร และสัญญา ทั้งนี้ ตามแบบที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

ข้อ 7 ผู้ประกอบธุรกิจต้อง

1. แจ้งให้ธนาคารแห่งประเทศไทยทราบถึงการเปิดสำนักงานสาขาล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน ก่อนเปิดทำการสำนักงานสาขานั้น ทั้งนี้ สำนักงานสาขาให้หมายความถึงสำนักงานสาขาตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

2 รักษาข้อมูลของผู้บริโภคไว้เป็นความลับ เว้นแต่ในกรณี ดังต่อไปนี้

(ก) การเปิดเผยโดยได้รับคำยินยอมเป็นหนังสือจากผู้บริโภค

(ข) การเปิดเผยตามหน้าที่ หรือเพื่อประโยชน์แก่การสอบสวน หรือการพิจารณาคดี

(ค) การเปิดเผยแก่ผู้สอบบัญชีของผู้ประกอบธุรกิจนั้น

(ง) การจัดส่งข้อมูลเครดิตให้แก่บริษัทข้อมูลเครดิต

(จ) การเปิดเผยเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามกฎหมาย

(ฉ) การเปิดเผยเพื่อประโยชน์อื่นตามที่ได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทย

ข้อ 8 ห้ามผู้ประกอบธุรกิจกระทำการ ดังต่อไปนี้

(1) จัดหาเงินทุนจากประชาชนเว้นแต่การออกตั๋วเงินและเสนอขายต่อผู้ลงทุนในวงจำกัด (Private Placement: PP) และการออกหุ้นกู้ โดยเป็นไปตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(2) ลดทุน โดยไม่ได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรี

(3) ย้ายที่ตั้งสำนักงานใหญ่หรือย้ายหรือปิดสำนักงานสาขาโดยไม่ได้รับอนุญาตจากธนาคาร แห่งประเทศไทย

(4) โอนหนี้ที่เกิดจากสินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพภายใต้การกำกับไปเป็นหนี้ ตามสัญญาบัญชีเดินสะพัด เว้นแต่จะได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากผู้บริโภคก่อน หนี้อันเกิดจาก สินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพภายใต้การกำกับที่ยังมิได้โอนไปเป็นหนี้ตามสัญญาบัญชีเดินสะพัด จะเอาดอกเบี้ยนั้นทบเข้ากับต้นเงินแล้วคิดดอกเบี้ยในจำนวนเงินที่ทบเข้ากันนั้นไม่ได้

(5) หยุดหรือระงับการดำเนินกิจการเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพ ภายใต้การกำกับโดยไม่ได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรี

ในการขออนุญาตตามความในข้อ 8 (2) หรือข้อ 8 (5) ของวรรคหนึ่งให้ผู้ประกอบธุรกิจ ยื่นหนังสือชี้แจงเหตุผลที่ขออนุญาตผ่านธนาคารแห่งประเทศไทย และให้ธนาคารแห่งประเทศไทย พิจารณาเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีโดยไม่ชักช้า

ข้อ ๙ ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ ในการประกอบธุรกิจสินเชื่อ รายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพภายใต้การกำกับและรวมถึงหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(1) คุณสมบัติของผู้ใช้บริการสินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพภายใต้การกำกับ

(2) ดอกเบี้ย ค่าปรับ ค่าบริการ ค่าธรรมเนียมใด ๆ เกี่ยวกับสินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพ ภายใต้การกำกับ อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบธุรกิจอาจเรียกค่าใช้จ่ายตามที่ได้จ่ายไปจริง และพอสมควรแก่เหตุจาก ผู้บริโภคได้ นอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้วในวรรคหนึ่งตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

(3) การตรวจสอบและการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพ ภายใต้การกำกับ

(4) การเรียกให้ชำระหนี้และการติดตามทวงถามให้ชำระหนี้

(5) การจำหน่ายและโอนหนี้

(6) การปฏิบัติและจัดการเกี่ยวกับข้อมูลผู้บริโภค

(7) การปฏิบัติเมื่อมีข้อร้องเรียน

(8) การจัดทำบัญชีและรายงาน

(9) การกำหนดนโยบาย แผนงาน และการประชาสัมพันธ์

(10) เรื่องอื่น ๆ ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นว่าจำเป็นในการควบคุมดูแลการประกอบธุรกิจ สินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพภายใต้การกำกับ

ข้อ 10 กรรมการ ผู้จัดการ หรือพนักงานผู้มีอำนาจในการจัดการของผู้ประกอบธุรกิจต้องไม่มี คุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(1) เคยเป็นบุคคลล้มละลาย

(2) เคยได้รับโทษจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริต

(3) เคยเป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือพนักงานผู้มีอำนาจในการจัดการของผู้ประกอบธุรกิจ ที่รัฐมนตรีสั่งเพิกถอนการอนุญาตตามข้อ 11 (4) เป็นบุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามหรือขาดคุณสมบัติอื่นใด ทั้งนี้ ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทย ประกาศกำหนด

ข้อ 11 เมื่อปรากฏว่า

(1) ผู้ประกอบธุรกิจฝ่าฝืนหรือละเลยไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขในการดำเนินงาน
ประการใดประการหนึ่ง

(2) ฐานะการเงินหรือการดำเนินงานของผู้ประกอบธุรกิจอาจเป็นเหตุให้เกิด
ความเสียหาย แก่ประโยชน์ของประชาชนอย่างร้ายแรง ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจสั่งให้ผู้
ประกอบธุรกิจนั้น แก้ไขการที่ฝ่าฝืนละเลยหรือแก้ไขฐานะทางการเงินหรือการดำเนินงานให้ถูกต้อง
ภายในระยะเวลาที่กำหนด และให้รายงานให้รัฐมนตรีทราบการสั่งการและผลการดำเนินการตาม
การสั่งการโดยไม่ชักช้า แต่ทั้งนี้ต้อง ไม่เกินกว่าสามสิบวันนับแต่วันสั่งการหรือทราบผลการ
ดำเนินการ หากผู้ประกอบธุรกิจมิได้ดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่ธนาคารแห่ง
ประเทศไทย กำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจ
สั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจ ระงับการดำเนินงานทั้งหมดหรือแต่บางส่วนเป็นการชั่วคราวภายในระยะเวลา
ที่กำหนด เพื่อดำเนินการแก้ไข ให้ถูกต้อง ในการนี้รัฐมนตรีจะกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือ
เงื่อนไขใด ๆ ให้ผู้ประกอบธุรกิจปฏิบัติตามด้วยก็ได้ หากผู้ประกอบธุรกิจยังคงฝ่าฝืนไม่ดำเนินการตาม
คำสั่งของรัฐมนตรีตามความในวรรคสอง รัฐมนตรีอาจมีคำสั่งเพิกถอนการอนุญาตให้ผู้ประกอบธุรกิจ
สินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพภายใต้ การกำกับของผู้ประกอบธุรกิจนั้น และให้นำความใน
วรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ 13 ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานธนาคารแห่งประเทศไทย
ไทย เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 58 ลง
วันที่ 26 มกราคม 2515 และประกาศฉบับนี้ รวมทั้งตรวจสอบการดำเนินงานของกิจการตามที่
กำหนดไว้ใน ประกาศฉบับนี้ และการดำเนินคดีสำหรับความผิดตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับ
ที่ 58 ลงวันที่ 26 มกราคม 2515

ข้อ 14 เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ร้องขอ กรรมการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้สอบ
บัญชีของ ผู้ประกอบธุรกิจต้องมาให้ถ้อยคำหรือแสดงสมุดบัญชีเอกสารและหลักฐานอื่น อันเกี่ยวกับ
กิจการของ ผู้ประกอบการธุรกิจนั้น ตามความประสงค์ของพนักงานเจ้าหน้าที่

ข้อ 15 เพื่อให้การกำกับดูแลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ให้ธนาคารแห่งประเทศไทย
ไทย แจกหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดตามข้อ 9 ต่อรัฐมนตรี
และให้ ผู้ประกอบธุรกิจส่งสำเนารายงานตามที่รายงานต่อธนาคารแห่งประเทศไทยแก่กระทรวงการ
คลัง ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดโดยความเห็นชอบของ
รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงการคลัง

3.2.กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพการกำกับดูแลในประเทศออสเตรเลีย

3.2.1. การกำกับดูแลในภาคการเงินและธนาคารของประเทศไทย

ประเทศออสเตรเลียถือเป็นประเทศหนึ่งในโลกที่มีเสถียรภาพทางการเงินและสภาพคล่องสูง ตลอดจนมีระบบกฎหมายด้านการเงินการลงทุนที่มีประสิทธิภาพ โดยระบบการเงินและการธนาคารในออสเตรเลียมีธนาคารกลางออสเตรเลีย (Reserve Bank of Australia “RBA”) ซึ่งเป็นองค์กรอิสระ รับผิดชอบกำกับดูแลด้านนโยบายการเงิน เสถียรภาพของระบบการเงิน และการกำหนดระเบียบการใช้จ่าย และมีหน่วยงานวางระเบียบระบบการเงินอีก 2 หน่วยงานกล่าว คือ Australian Prudential Regulation Authority (“APRA”), Australian Securities and Investment Commission (“ASIC”) ทั้งนี้ ASIC ถือว่ามีบทบาทหลักในการกำกับและจัดการตลาดการเงินการลงทุนในออสเตรเลีย โดยหน่วยงานดังกล่าวถูกจัดตั้งขึ้นภายใต้พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และการลงทุนของออสเตรเลีย ปี พ.ศ. 2544 ASIC มีหน้าที่ตรวจสอบข้อร้องเรียนจากลูกค้า โดย ASIC กำหนดให้สถาบันการเงินทุกแห่งต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และข้อบังคับ หากหลีกเลี่ยงหรือละเมิดใดๆ จะถูกลงโทษโดย ASIC รวมถึงการเพิกถอนใบอนุญาตการดำเนินงานหรือการฟ้องร้องโดยศาล นอกจากนี้ ในการกำกับดูแลสถาบันการเงินและบริษัทที่ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจด้านการเงินการลงทุนในประเทศออสเตรเลียยังมีสภาที่เรียกชื่อว่า Council of Financial Regulators ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนของทั้ง 3 หน่วยงานจากภาครัฐที่กล่าวมาทำหน้าที่ประสานงานด้านนโยบายและการปฏิบัติ ทั้งนี้ หน่วยงานภาครัฐเหล่านี้มีบทบาทในการกำกับดูแลเพื่อให้มั่นใจได้ว่าสถาบันการเงินและบริษัทที่ได้รับใบอนุญาตในการประกอบธุรกิจในประเทศออสเตรเลียสามารถส่งมอบการบริการต่างๆ ให้กับลูกค้าได้ตามเงื่อนไขและเป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมายและหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีได้อย่างครบถ้วนเพียงพอ (Pearson G., 2009)²⁸ อย่างไรก็ตาม สถาบันการเงินและหรือบริษัทในประเทศออสเตรเลียที่มุ่งเน้นในการปฏิบัติตามกฎหมายในปัจจุบันจะหันมาใช้มาตรฐาน AS ISO 19600:2015 โดยมาตรฐานดังกล่าวนี้จะช่วยให้องค์กรสามารถบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมายกฎเกณฑ์ของประเทศออสเตรเลียได้ โดยการมุ่งเน้นที่องค์ประกอบและส่วนต่างๆ ขององค์กรในการสนับสนุนการปฏิบัติตามกฎหมายอย่างยั่งยืน²⁹

²⁸ Pearson, G. Financial Services Law and Compliance in Australia. Cambridge University Press. pp. 20–68. 2009.

²⁹ Standards Australia. AS ISO 19600:2015 Standards Catalogue. 2020. Available at: <https://www.standards.org.au/standards-catalogue/sa-snz/publicsafety/qr-017/as--iso-19600-colon-2015> [21 February 2020].

อนึ่ง ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในออสเตรเลีย ภายใต้สังกัดกระทรวงการต่างประเทศได้รวบรวมกฎหมายและหน่วยงานกำกับดูแลระบบการเงินของออสเตรเลียไว้ โดยมีโครงสร้างหน่วยงานกำกับดูแลการเงินตามแผนภาพดังต่อไปนี้³⁰

รูปที่ 5 โครงสร้างหน่วยงานกำกับดูแลการเงินของประเทศออสเตรเลีย

ทั้งนี้ ระบบการชำระเงินในประเทศออสเตรเลียยังมีหน่วยงานภายใต้การกำกับจากภาครัฐที่ดูแลรับผิดชอบเพื่อให้มั่นใจได้ว่าระบบต่างๆ จะดำเนินไปได้ด้วยดี โดยมี Australian Payments Clearing Association ที่จะดูแลระบบการชำระ SWIFT Payments Delivery System (SWIFT PDS) สำหรับการชำระเงินที่มีมูลค่าสูงโดยธุรกรรมแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศและการชำระเงินผ่านธนาคารต่างประเทศนั้น จะทำการชำระผ่านระบบ SWIFT ไปยัง RITS (ระบบการชำระเงินของออสเตรเลีย)

อย่างไรก็ตาม นอกจากหน่วยงานกำกับดูแลที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว ในการป้องปรามการฟอกเงินและสนับสนุนการก่อการร้ายนั้น ประเทศออสเตรเลียถือได้ว่าเป็นประเทศต้นแบบในการวางระบบกฎหมายและข้อบังคับที่มีความแข็งแกร่งและมีประสิทธิผล โดยประเทศออสเตรเลียมีหน่วยงานภาครัฐที่ทำหน้าที่กำกับดูแลด้านการต่อต้านและป้องปรามการฟอกเงินและสนับสนุนทางการเงินแก่ผู้ก่อการร้าย ซึ่งหน่วยงานนี้ใช้ชื่อว่า Australian Transaction Reports and Analysis Centre หรือ AUSTRAC ทั้งนี้ หน่วยงานกำกับนี้มีเป้าหมายเพื่อต่อต้านและป้องกันการใช้ภาคธุรกิจทางการเงินเป็นช่องทางการก่ออาชญากรรมฟอกเงิน โดยมีบทบาทในการเสริมสร้าง

³⁰ ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในออสเตรเลีย. กฎระเบียบที่ควรรู้ [ออนไลน์]. ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในออสเตรเลีย, 2557. แหล่งที่มา: <http://www.thaibizaustralia.com/au/rules/finance.php> [11 พฤษภาคม 2563]

ความโปร่งใส ตลอดจนสร้างความน่าเชื่อถือของระบบการเงินของประเทศออสเตรเลีย โดยหน่วยงานนี้เป็นหน่วยงานที่ขึ้นตรงต่อ Ministry of Home Affairs ³¹

อนึ่ง จากการกำกับดูแลอย่างเข้มงวดในภาคธุรกิจทางการเงินการลงทุนของประเทศออสเตรเลียทั้งจากธนาคารกลางออสเตรเลีย (Reserve Bank of Australia) หน่วยงานกำกับดูแลแห่งออสเตรเลีย (Australian Prudential Regulation Authority หรือ APRA) และคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และการลงทุนแห่งประเทศออสเตรเลีย (Australian Securities and Investment Commission หรือ ASIC) รวมถึง Australian Transaction Reports and Analysis Centre หรือ AUSTRAC ดังนั้น ในงานวิจัยฉบับนี้จึงมุ่งศึกษาถึง บทบาท หน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่กำกับดูแล และหรือวิชาชีพกำกับดูแลการปฏิบัติงาน (“Compliance Officer”) โดยในภาคธุรกิจทางการเงินการลงทุนทั้งในประเทศไทยและออสเตรเลียถือเป็นวิชาชีพที่บุคลากรกลุ่มนี้มีความสำคัญในอุตสาหกรรมเป็นอย่างมาก และผู้วิชาชีพจะต้องมีความรู้ความสามารถ รวมทั้งประสบการณ์ ทั้งนี้ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าการปฏิบัติงานและการดำเนินธุรกิจของสถาบันการเงินและบริษัทที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจในประเทศออสเตรเลียมีความถูกต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎเกณฑ์ ข้อบังคับ และมีประสิทธิภาพ ซึ่ง AUSTRAC ได้เล็งเห็นความสำคัญของวิชาชีพดังกล่าวจึงได้จัดให้มีการทำการวิจัย โดยให้ผู้มีวิชาชีพและผู้รับผิดชอบงานด้าน AML/CFT Compliance Officer ในภาคธุรกิจทางการเงินการลงทุนตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานและคุณสมบัติด้านความรู้ความสามารถ บทบาทหน้าที่ Compliance Officer โดย AUSTRAC ได้ทำการสำรวจการดำเนินการด้าน anti-money laundering and counterterrorism financing (AML/CTF) จากเจ้าหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงานในช่วงปลายปี 2009 ภายใต้แนวทางการดำเนินงานของ AUSTRAC ทั้งนี้ ตามแบบสอบถามได้ระบุถึงความคาดหวังและบทบาทหน้าที่รับผิดชอบของเจ้าหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติการไว้ โดยเฉพาะหน้าที่สำคัญตามกฎหมายป้องปรามการฟอกเงินและสนับสนุนการก่อการร้ายในด้านของ AML/CTF คือ การทบทวนและกำกับดูแลภาพรวมของ AML/CTF นโยบายและกระบวนการการพิสูจน์ตัวตนของลูกค้า (KYC) วิธีการประเมินความเสี่ยง การจัดการอบรมสร้างความตระหนักให้แก่พนักงานของสถาบันการเงินและบริษัทผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจในประเทศออสเตรเลีย รวมทั้ง การตรวจสอบ ความมีอิสระของเจ้าหน้าที่ระบบการตรวจสอบธุรกรรม และรายงานธุรกรรมต้องสงสัย กระบวนการอนุมัติผลิตภัณฑ์และ

³¹ AUSTRAC. [AUSTRAC overview](https://www.austrac.gov.au/about-us/austrac-overview) [Online]. AUSTRAC, 2020. Available at: <https://www.austrac.gov.au/about-us/austrac-overview> [21 February 2020].

บริการรวมถึงการรับลูกค้าใหม่ อีกทั้ง ยังเป็นศูนย์กลางในการประสานงานกับ AUSTRAC และทำหน้าที่จัดทำและส่งรายงานต่อหน่วยงานทางการที่เกี่ยวข้อง³²

ทั้งนี้ ผลจากการสำรวจของ AUSTRAC พบว่ามีการแต่งตั้งและมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบด้าน AML/CFT Compliance Officer ³³ ซึ่งเป็นไปตามกฎหมาย Anti-Money Laundering and Counter-Terrorism Financing Rules Instrument 2007 (No. 1) ออกตามความมาตรา 229 ของ Anti-Money Laundering and Counter-Terrorism Financing Act 2006 มีประเด็นสำคัญสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. หนึ่งในสาม (1/3) ของสถาบันการเงินและบริษัทที่ตอบแบบสำรวจมีการแต่งตั้งและมอบหมายเจ้าหน้าที่กำกับดูแล (Compliance) รับผิดชอบดูแลงานด้านนี้เป็นการเฉพาะ ซึ่งโดยส่วนใหญ่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี
2. สามในสี่ (3/4) ของสถาบันการเงินและบริษัทที่ตอบแบบสำรวจพบว่าเจ้าหน้าที่กำกับดูแลมีความรู้ความเข้าใจในธุรกิจที่ตนเองทำงานในระดับที่สูง
3. 86% ของสถาบันการเงินและบริษัทผู้ตอบแบบสอบถามพบว่ามีคุณสมบัติระดับอุดมศึกษาจนถึงระดับปริญญาโท และมีวุฒิบัตรผ่านการอบรมที่สำคัญๆ กับการปฏิบัติหน้าที่
4. 93% ของสถาบันการเงินและบริษัทผู้ตอบแบบสอบถามพบว่ามี ความเข้าใจด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ AML/CFT ก่อนเข้ารับตำแหน่ง
5. 75% ของสถาบันการเงินและบริษัทผู้ตอบแบบสอบถามพบว่ามี การแต่งตั้งเจ้าหน้าที่กำกับดูแล AML/CFT คนแรก
6. ประเด็นที่ AUSTRAC ให้ความสนใจเป็นพิเศษจากผลการสำรวจคือ เวลาในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับ AML/CFT ของเจ้าหน้าที่กำกับดูแล ซึ่งพบว่าเจ้าหน้าที่ดังกล่าวดำเนินกิจกรรมหรืองานอื่นๆ ด้วย โดยให้เวลากับกิจกรรม AML/CFT เพียง 10% หรือน้อยกว่าของเวลาทั้งหมดในการทำงาน

³² Australian Transaction Reports and Analysis Centre (AUSTRAC). AML/CTF compliance officers in Australia AUSTRAC survey series – no. 1. 2010.

³³ AUSTRAC. Anti-Money Laundering and Counter-Terrorism Financing Rules Instrument 2007 (No. 1). 2020. On CHAPTER 8, Part 8.5 AML/CTF Compliance Officer, 8.5.1, Part A must provide for the reporting entity to designate a person as the ‘AML/CTF Compliance Officer’ at the management level. The AML/CTF Compliance Officer may have other duties.

7. กระบวนการในการรายงานที่เกี่ยวกับ AML/CFT พบว่ามีการรายงานต่อ คณะกรรมการบริหาร หรือ คณะกรรมการบริษัท เป็นต้น

8. AUSTRACT ได้ระบุข้อกำหนดในการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่กำกับดูแลด้าน AML/CFT ไว้ โดยพบว่าบางสถาบันการเงินและบริษัทมีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่กำกับดูแลด้าน AML/CFT ซึ่งเป็นพนักงานในระดับบริหาร

ตารางที่ 4 สรุปบริษัทที่เข้าร่วมตอบแบบสอบถาม

ประเภท	สัดส่วนจากผู้เข้าร่วม	จำนวนผู้เข้าร่วม
ธนาคาร	11.3%	17
สถาบันการเงินเครดิตยูเนียน และ Building Society	29.3%	44
บริหารการลงทุน	14.7%	22
ประกันชีวิต	0.7%	1
กองทุนเงินเกษียณ	24.0%	36
สถาบันการเงิน สินเชื่อ (ที่ไม่ใช่ธนาคาร เครดิตยูเนียน และ Building Society)	6.0%	9
บริษัทหลักทรัพย์และอนุพันธ์	8.0%	12
คาสีโน	4.0%	6
การพนันแข่งม้า	1.3%	2
บริษัทเจ้ามือรับแทงพนัน	0.7%	1
รวม	100%	150

ตารางที่ 5 จำนวนของบริษัทที่เข้าร่วมตอบแบบสอบถามแบ่งตามขนาดและประเภท

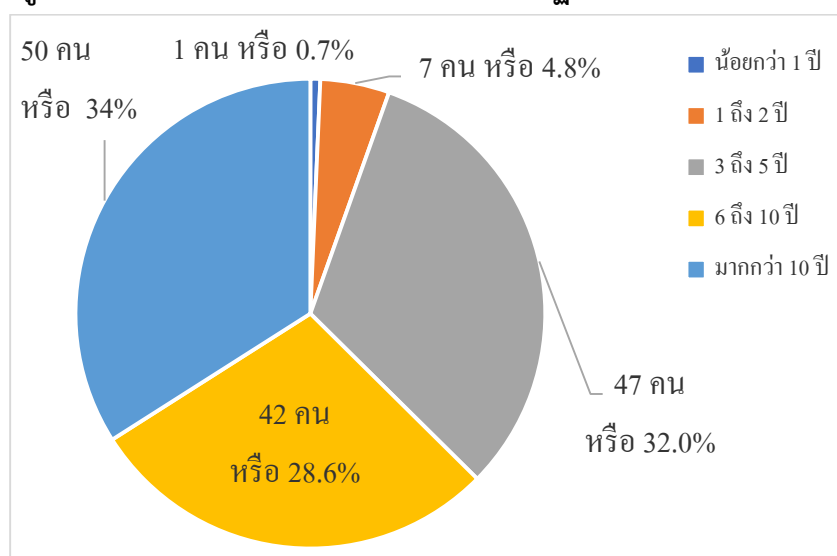
ขนาดของบริษัท ตามจำนวน ลูกจ้าง	ธนาคาร	สถาบัน การเงินเครดิต ยูเนียนฯ	บริหาร การ ลงทุน	กองทุน เงิน เกษียณ	บริษัท หลักทรัพย์ และอนุพันธ์	คาสีโน	สถาบัน การเงิน สินเชื่อ
น้อยกว่า 10 คน	0	6	3	15	0	0	1
11 ถึง 50 คน	3	15	9	10	3	0	4
51 ถึง 250 คน	2	15	5	7	5	0	2
251 ถึง 1,000 คน	5	8	3	1	3	1	2
มากกว่า 1,000 คน	7	0	2	3	1	5	0
รวม	17	44	22	36	12	6	9

บริษัทที่มีขนาด 11 ถึง 50 คน เป็นบริษัทที่เข้าร่วมแบบสอบถามนี้เป็นสัดส่วนที่มากที่สุด ตามด้วยบริษัทที่มีขนาด 51 ถึง 250 คน และบริษัทที่มีขนาดมากกว่า 1,000 คน มีสัดส่วนน้อยที่สุด โดยบริษัทขนาดใหญ่มากกว่า 1,000 คนเป็นบริษัทจากธุรกิจธนาคารเป็นส่วนใหญ่ ตามมาด้วยคาสีโน

อนึ่ง จากแบบสอบถามของ AUSTRAC ได้มีการสอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับคุณสมบัติ เพศ ความรู้ความสามารถเกี่ยวกับผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงานด้าน AML/CFT โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- 1) เพศ : พบว่า 63% ของสถาบันการเงินและบริษัทผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า มีเจ้าหน้าที่กำกับดูแลรับผิดชอบด้าน AML/CFT เป็นเพศชาย
- 2) ประสบการณ์การทำงาน: พบว่า 63% ของเจ้าหน้าที่กำกับดูแลที่รับผิดชอบด้าน AML/CFT มีประสบการณ์ 6 ปี หรือมากกว่า และ 32% มีประสบการณ์ 3 ถึง 5 ปี
- 3)

รูปที่ 6 ประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่กำกับการปฏิบัติงาน (จำนวนบริษัท)

นอกจากนั้นแล้วแบบสำรวจยังพบว่า เจ้าหน้าที่กำกับดูแลที่มีประสบการณ์ทำงานกับรัฐบาลหรือการบังคับใช้กฎหมายจะกระจุกตัวอยู่ในบริษัทที่มีขนาดมากกว่า 1,000 คน

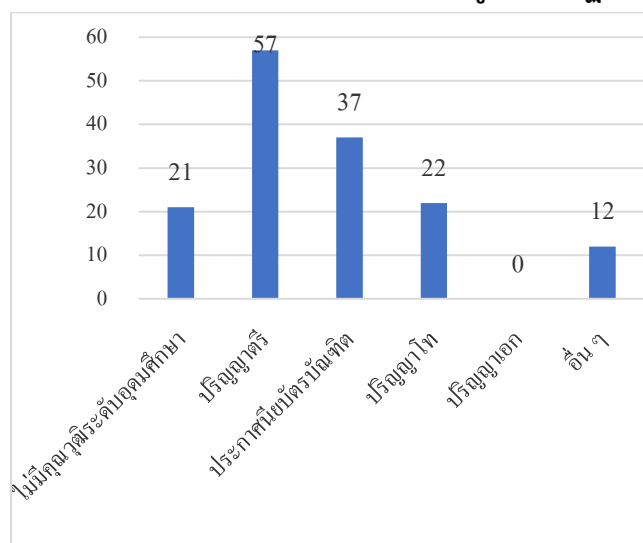
- 4) ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจและ AML/CFT: ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ AML/CFT เป็นสิ่งที่จำเป็นในการกำกับดูแล โดยพบว่า 75% ของเจ้าหน้าที่ทั้งหมดมีความรู้ความเข้าใจในระดับสูงเกี่ยวกับธุรกิจที่ตนกำกับดูแล และ 17% ของเจ้าหน้าที่กำกับดูแลมีความรู้เกี่ยวกับ AML/CFT ในระดับสูง เกือบ 75% มีความรู้เกี่ยวกับ AML/CFT ในระดับต่ำหรือปานกลาง และมีเพียง 7% ที่ไม่มีความรู้ความเข้าใจก่อนทำงาน

ตารางที่ 6 ระดับความรู้เกี่ยวกับธุรกิจของเจ้าหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงาน

ขนาดของบริษัท ตามจำนวน ลูกจ้าง	ธนาคาร	สถาบัน การเงินเครดิต ยูเนียนฯ	บริหาร การ ลงทุน	กองทุน เงิน เกษียณ	บริษัท หลักทรัพย์ และอนุพันธ์	คาสีโน	สถาบัน การเงิน สินเชื่อ
ไม่มีความรู้	0	1	2	6	1	0	0
ระดับพื้นฐาน	4	14	9	20	4	3	4
ระดับปานกลาง	8	21	7	9	3	1	4
ระดับสูง	5	6	4	1	3	2	1
รวม	17	42	22	36	11	6	9

5) การศึกษา: เจ้าหน้าที่กำกับดูแล AML/CFT จากผลสำรวจพบว่ามีคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา 86% หรือ 128 คนจากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 149 คน

รูปที่ 7 ระดับการศึกษาของเจ้าหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงาน

6) สมาชิกองค์กรหรือสมาคมวิชาชีพ: พบว่า 80% ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดเป็นสมาชิกองค์กรหรือสมาคมวิชาชีพ โดย 60% จากรายงานวิจัยพบว่าการเป็นสมาชิกองค์กรวิชาชีพดังกล่าวมีส่วนช่วยในการทำงานด้านการกำกับดูแล

7) ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง: พบว่า 35% ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่กำกับดูแล AML/CFT ตั้งแต่ 2 ปี หรือมากกว่า และ 68% ดำรงตำแหน่งนี้มากกว่า 18 เดือน

ตารางที่ 7 ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งของเจ้าหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงาน

ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง	สัดส่วนเปอร์เซ็นต์	จำนวน
0 - 6 เดือน	8.7%	13
7 - 12 เดือน	9.4%	14
13 - 18 เดือน	14.1%	21
19 - 24 เดือน	32.9%	49
มากกว่า 24 เดือน	34.9%	52
รวม	100%	149

8) บุคลากรในการทำงาน: จากการสำรวจพบว่า 91% ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดมีความเห็นว่าตนมีทรัพยากรเพียงพอในการทำงานและปฏิบัติหน้าที่กำกับดูแล AML/CFT และพบว่าในบริษัทที่มีขนาดใหญ่จะมีจำนวนพนักงานเยอะกว่าบริษัทเล็ก

ตารางที่ 8 จำนวนบริษัทจำแนกตามจำนวนบุคลากรด้าน AML/CFT

จำนวนบุคลากรที่รับผิดชอบด้าน AML/CFT	สัดส่วนเปอร์เซ็นต์	จำนวน
0 คน	25.0%	37
1 คน	38.5%	57
2 คน	16.9%	25
3 คน	6.1%	9
4 คน	6.8%	10
5 คน	3.4%	5
6-10 คน	2.0%	3
มากกว่า 10 คน	1.4%	2
รวม	100%	148

นอกจากนี้แล้ว การเปลี่ยนแปลงด้านทรัพยากรของเจ้าหน้าที่ด้านการกำกับดูแล AML/CFT ยังมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นอีกด้วย โดย 51.4% รายงานว่าได้รับทรัพยากรเพิ่มขึ้น ในขณะที่เดียวกัน 45.3% รายงานว่าไม่มีการเปลี่ยนแปลงในทรัพยากร และเพียง 1.5% มีทรัพยากรลดลง

9) สายการรายงานหรือการบังคับบัญชา: 67% ของผู้ตอบแบบสอบถาม รายงานหัวหน้าหรือคณะกรรมการเพียงคนเดียว 29% รายงานหัวหน้าหรือคณะกรรมการ 2 คน และมีเพียง 4% ที่รายงานมากกว่า 3 คน

ตารางที่ 9 จำนวนบริษัทจำแนกตามการบังคับบัญชา

จำนวนสายบังคับบัญชา	สัดส่วนเปอร์เซ็นต์	จำนวน
1	67%	94
2	29%	41
มากกว่า 3	4%	5
รวม	100%	140

10) เวลาในการกำกับดูแล AML/CFT: เวลาในการทำงานด้านการกำกับดูแล AML/CFT ของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า 91% ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดใช้เวลาน้อยกว่า 50% ของเวลาในการทำงานทั้งหมดในการกำกับดูแล AML/CFT

ตารางที่ 10 จำนวนบริษัทจำแนกตามสัดส่วนการทำงานด้าน AML/CFT

สัดส่วนการทำงานด้าน AML/CFT จากงานทั้งหมด	สัดส่วนเปอร์เซ็นต์	จำนวน
น้อยกว่า 10%	45.6%	67
11 – 25%	27.2%	40
26 – 50%	18.4%	27
51 – 75%	2.0%	3
76 – 99%	3.4%	5
100%	3.4%	5
รวม	100%	147

11) นอกเหนือจากบทบาทด้าน AML/CFT แล้วจากงานวิจัยพบว่ามีการทำงานด้านการกำกับดูแลการปฏิบัติงานที่ไม่ใช่ AML/CFT ซึ่งประกอบไปด้วยดังนี้

- งานด้านการกำกับดูแลด้านอื่น ๆ เช่น Australian Prudential Regulation Authority (APRA) Australian Securities and Investments Commission (ASIC) และ the Australian Securities Exchange รวมถึงจากหน่วยงานกำกับดูแลอื่น ๆ

- ประมาณ 30% ของผู้ตอบแบบสอบถามทำงานด้านการบริหารความเสี่ยงด้วยเช่นกัน

- ประมาณ 13% ของผู้ตอบแบบสอบถามทำงานเกี่ยวกับกฎหมาย และเลขานุการบริษัท

- ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนไม่มากทำงานอื่น ๆ เช่น ตรวจสอบภายใน การตรวจสอบการทุจริต งานทรัพยากรบุคคล IT และอื่น ๆ

อย่างไรก็ดี จากการสำรวจนี้ ทำให้พบว่า หน่วยงานภาครัฐที่มีบทบาทในการกำกับดูแลสถาบันการเงินและบริษัทนั้น มีข้อสังเกตและความคาดหวังต่อบุคลากรที่ทำหน้าที่กำกับดูแล การปฏิบัติงานดังกล่าวในองค์กร คือ ประสิทธิภาพในการทำงานด้านการกำกับดูแล ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ระดับการศึกษา การเป็นสมาชิกของสมาคมวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ เนื่องจากวิชาชีพดังกล่าวเปรียบเสมือนตัวแทนภาครัฐในการเข้าไปช่วยกำกับดูแล สอดส่องผู้ประกอบการธุรกิจแทนภาครัฐ

3.2.2. บทบาทความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงาน AML/CFT

จากงานวิจัยที่มีการสอบถามโดย AUSTRAC บทบาทและความรับผิดชอบที่เจ้าหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงานที่ต้องทำงานเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่ผู้ก่อการร้าย โดยเป็นความคาดหวังของหน่วยงานรัฐที่มีต่อบุคลากรที่ทำงานในสายวิชาชีพนี้ ซึ่งสามารถสรุปบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบได้ดังต่อไปนี้

- 1) ทบทวนแนวทางและแผนการปฏิบัติงานด้าน AML/CFT
- 2) จัดทำและทบทวนวิธีการประเมินความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและสนับสนุนการเงินแก่ผู้ก่อการร้าย
- 3) มีส่วนร่วมในกระบวนการอนุมัติในการรับลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูง และการออกผลิตภัณฑ์หรือบริการใหม่
- 4) การอบรมสร้างความตระหนักด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่ผู้ก่อการร้าย
- 5) ดำเนินการตรวจสอบพนักงาน (Due Diligence)
- 6) ติดต่อประสานงานและขอคำแนะนำจากหน่วยงานภาครัฐที่กำกับดูแล
- 7) ตรวจสอบกิจกรรมและทบทวนกิจกรรมอย่างเป็นอิสระ
- 8) กระบวนการและนโยบายด้านการดำเนินการตรวจสอบลูกค้า หรือ Know Your Customer (KYC)
- 9) จัดเก็บบันทึกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่ผู้ก่อการร้าย

- 10) จัดทำระบบตรวจสอบธุรกรรม
- 11) รายงานธุรกรรมน่าสงสัยแก่หน่วยงานรัฐ
- 12) รายงานธุรกรรมที่เกินขอบเขตที่กำหนดไว้ (Threshold Transaction Report) และการโอนเงินทุนระหว่างประเทศ
- 13) จัดทำรายงานการดำเนินกิจกรรมกำกับดูแลการปฏิบัติงาน (Compliance Report)
- 14) กิจกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่ผู้ก่อการร้าย

3.3.มาตรฐานและการรับรองความรู้และวิชาชีพ

3.3.1. องค์กรระหว่างประเทศที่รับรองความรู้ด้านการกำกับดูแล

ในการทำงานด้านการกำกับดูแลการปฏิบัติงานในสถาบันการเงินและบริษัท หน่วยงานภาครัฐที่กำกับดูแลได้มีการตั้งข้อสังเกตและมีความคาดหวังต่อบุคคลากรในองค์กรเอกชนที่รับผิดชอบด้านการกำกับดูแลการปฏิบัติงาน ซึ่งควรจะมีรู้ความสามารถประสบการณ์ที่เพียงพอ เพื่อให้มั่นใจได้ว่า กระบวนการควบคุมภายในที่ดีของสถาบันการเงินและบริษัทนั้นจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบริหารจัดการได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย ทั้งนี้ สำหรับในประเทศไทยพบว่าตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ให้คำนิยามและคุณลักษณะของผู้กำกับดูแลการปฏิบัติงานในสายงานด้านหลักทรัพย์ไว้³⁴ ดังนี้

“ผู้ที่ทำหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงานของพนักงานในองค์กร หรือการทำ กิจกรรมทางการตลาดขององค์กร ให้เป็นไปตามกฎหมายและกฎระเบียบ ซึ่งมีสำนักงาน ก.ล.ต. เป็นผู้ควบคุมนโยบาย”

โดยจะต้องมีคุณลักษณะหลักๆ คือ มีความน่าเชื่อถือ มีความเป็นกลาง มีความรับผิดชอบ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความจำดี มีความละเอียดรอบคอบ โดยคุณสมบัติทางการศึกษานั้นไม่ได้กำหนดไว้ชัดเจน แต่ต้องจบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปโดยไม่จำกัดสาขา อย่างไรก็ตาม การปฏิบัติงานตามกฎหมายนั้น เพื่อให้มีประสิทธิภาพ เช่นเดียวกับความเห็นของ AUSTRAC หน่วยงานกำกับดูแลด้าน AML/CFT ก็ได้มีข้อสังเกตด้านการศึกษาและความรู้ความเข้าใจการปฏิบัติหน้าที่ ดังนั้น ผู้ที่จะทำงานวิชาชีพด้านการกำกับดูแลการปฏิบัติงานของบริษัทและหรือสถาบันการเงินจึงควรมีการรับรองความรู้ความสามารถด้วยเช่นกัน

³⁴ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. เส้นทางวิชาชีพธุรกิจหลักทรัพย์.

อย่างไรก็ดี ในองค์กรระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพการกำกับดูแลการปฏิบัติงานพบว่าองค์กรที่เปิดการอบรมและให้การรับรองในด้านการกำกับดูแลด้านการบริหารความเสี่ยงด้านการเงินมีองค์กร Global Association of Risk Professionals (GARP) ที่มีบทบาทในการรับรองความสามารถในการทำงานบริหารความเสี่ยง หรือ Financial Risk Management Certification โดยมีเป้าหมายคือ อบรมและรับรองความสามารถของผู้ที่ผ่านการทดสอบ การเข้าร่วมกลุ่มของผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเดียวกันเพื่อแลกเปลี่ยนและพัฒนาองค์ความรู้ เป็นต้น

นอกจากนี้ International Federation of Compliance Associations (IFCA) ได้รวบรวม Certificate รับรองความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำงานด้านการกำกับดูแล³⁵ โดยการรับรองจากหน่วยงานดังต่อไปนี้

ตารางที่ 11 สรุปการรับรองความรู้ด้านการกำกับดูแลการปฏิบัติงานจากสถาบันต่าง ๆ

ลำดับ	ชื่อการรับรอง	สถาบันรับรอง	ประเทศ
1	Certificacion de Compliance CESCOM	Asociacion Espanola de Compliance ASCOM	สเปน
2	Advanced Professional in Ethics & Compliance	The ECOA	สหรัฐอเมริกา
3	Certificación en Ética y Compliance	Asociación Argentina de Ética y Compliance	อาร์เจนตินา
4	Certified Compliance Professional	The Korean Fair Competition Federation	เกาหลีใต้
5	Compliance Professional	Compliance Institute of Southern Africa	แอฟริกาใต้
6	Certified Compliance Professional (CCP) and/or Certified Compliance and Risk Professional (CCRP) or higher	The GRC Institute	ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ฮังการี และสิงคโปร์

³⁵ International Federation of Compliance Association. Education IFCA. 2019.

Available at: <http://www.ifca.co/education.html> [21 February 2020]

ลำดับ	ชื่อการรับรอง	สถาบันรับรอง	ประเทศ
7	Licentiate member of the Association of Compliance Officers in Ireland (LCOI)	Association of Compliance Officers in Ireland	ไอร์แลนด์

อนึ่ง จากการสืบค้นข้อมูลหน่วยงานระหว่างประเทศที่มีบทบาทในการรับรองความรู้ความสามารถของผู้ที่ทำงานการกำกับดูแลการปฏิบัติการ โดยมีตัวอย่าง คือ The International Compliance Association (ICA) มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่ประเทศอังกฤษ ซึ่งมีเป้าหมายในการสร้างความเข้าใจและกระตุ้นผู้ที่ทำหน้าที่ด้านการกำกับดูแลจากทั่วโลกให้สามารถทำหน้าที่ได้ดีขึ้นและนำพาธุรกิจที่กำกับดูแลไปในทิศทางที่ถูกต้อง โดยโครงสร้างของหลักสูตรของ ICA จะประกอบไปด้วย 5 ระดับ ได้แก่ Introductory Intermediate Advanced Expert Specialist โดยในแต่ละระดับจะมีหลักสูตรหรือการรับรองในแต่ละด้านที่เหมาะสมกับการทำงาน เพื่อให้เกิดการปรับใช้ในการรับรองความรู้ความสามารถของผู้ที่จะทำงานในการกำกับดูแลในประเทศไทย หลักสูตรต่อไปนี้จะแสดงหลักสูตรความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการกำกับดูแล หรือ ICA CERTIFICATE IN COMPLIANCE ซึ่งเป็นการรับรองระดับต้นที่มุ่งเน้นให้ผู้เข้ารับการรับรองมีความเข้าใจในบทบาทของของการกำกับดูแล และ ประเด็นสำคัญที่เกิดขึ้นในการทำงาน

โดยเปรียบเทียบหลักสูตรการรับรองความรู้ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงาน หลักสูตรต่าง ๆ ได้ตามตารางต่อไปนี้³⁶

³⁶ International Compliance Association (ICA), Ethics & Compliance Initiative. (2020), International Federation of Compliance Association. (2019)., Korean Fair Competition Federation. (n.d.), GRC Institute Inc. (2020)., The Association of Compliance Officers in Ireland. (2020).

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบหลักสูตรการรับรองความรู้ด้านการกำกับปฏิบัติการปฏิบัติงาน

หัวข้อ	ICA Certificate in Compliance	Certified Compliance Professional	Certified Compliance Professional (CCP)	Advanced Professional in Ethics & Compliance	Licentiate member of the Association of Compliance Officers in Ireland (LCOI)
<p>เข้าใจสภาพแวดล้อมของกฎหมาย</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● กฎหมายคืออะไร ● วัตถุประสงค์ของกฎหมาย ● ที่มาของกฎหมายธุรกิจการเงิน ● ปัจจัยที่ส่งผลต่อกฎหมาย ● เป้าหมายของกฎหมายกำกับดูแลธุรกิจการเงินและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง 	<p>-ไม่มี-</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● กระบวนการนิติบัญญัติและการเปลี่ยนแปลงกฎหมาย ● ประเด็นที่เกี่ยวข้องที่ส่งผลต่อการปฏิรูปกฎหมายและนิติบัญญัติ 	<p>-ไม่มี-</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● โครงสร้างการปฏิบัติตามกฎหมายและโครงสร้างกฎหมายและกฎเกณฑ์ต่างๆ ● กฎหมายและกฎเกณฑ์ในมุมมองของการกำกับดูแล

หัวข้อ	ICA Certificate in Compliance	Certified Compliance Professional	Certified Compliance Professional (CCP)	Advanced Professional in Ethics & Compliance	Licentiate member of the Association of Compliance Officers in Ireland (LCOI)
<p>เข้าใจในการนำกฎหมายมาใช้</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● วิธีการแบบจำลองทางกฎหมาย ● แหล่งที่มาของกฎหมาย ● แนวทางปฏิบัติที่ดี ● หน่วยงานกำกับดูแลและขอบเขตอำนาจ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ความเข้าใจในการบริหารการกำกับดูแล 	<ul style="list-style-type: none"> ● ส่วนประกอบของมาตรฐานการกำกับกับการปฏิบัติงาน ISO19600: 2014 และการพัฒนากรอบการทำงาน ● การประยุกต์ใช้มาตรฐานการบริหารความเสี่ยง ISO 31000: 2009 ด้านความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ความเข้าใจในกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจ ● ความเข้าใจด้านวัฒนธรรมองค์กร และการระบุประเด็นด้านปฏิบัติตามกฎหมายในวัฒนธรรมองค์กร ● กระบวนการรายงานเหตุการณ์ต่อกรรมการบริหาร ผู้จัดการ ● จรรยาบรรณของเจ้าหน้าที่กำกับดูแล ● พัฒนาระบบการทบทวนและติดตามกระบวนการรายงานต่าง ๆ 	<ul style="list-style-type: none"> ● การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์การดำเนินธุรกิจ

หัวข้อ	ICA Certificate in Compliance	Certified Compliance Professional	Certified Compliance Professional (CCP)	Advanced Professional in Ethics & Compliance	Licentiate member of the Association of Compliance Officers in Ireland (LCOI)
การกำกับดูแลตามกฎหมาย	<ul style="list-style-type: none"> ● บทบาทของหน่วยงานกำกับดูแล ● เจ้าหน้าที่กำกับดูแล ● บทบาทของคณะกรรมการบริหาร ● กิจกรรมที่สำคัญ 	<ul style="list-style-type: none"> ● การวางแผน สนับสนุน การปฏิบัติงานและการวัดผล ● การควบคุมภายในและการจัดทำระบบ ● การจัดการองค์กร ● การสื่อสารองค์กร ● จรรยาบรรณการดำเนินธุรกิจ ● โครงสร้างการบริหารจรรยาบรรณ ● การบริหารสิ่งแวดล้อม ● การบริหารคุณภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> ● บทบาทของการกำกับดูแลในแต่ละระดับขององค์กร ● วัฒนธรรมการกำกับดูแล ความโปร่งใส จรรยาบรรณ และค่านิยม ● ความรับผิดชอบที่เกี่ยวข้องตามกฎหมาย ● กระบวนการจัดการ ประเด็นและการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย และกระบวนการสืบสวน ● กระบวนการตรวจสอบและรายงาน 	<ul style="list-style-type: none"> ● กระบวนการควบคุมคุณภาพ ● องค์กรประกอบแผนการกำกับดูแลและจรรยาบรรณ ● บทบาทของเจ้าหน้าที่กำกับดูแลและการบริหารนโยบาย ● ติดตามและประเมินผลประสิทธิภาพการปฏิบัติตามกฎหมาย ● กระบวนการสืบสวนการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย รวมถึงการวิเคราะห์สาเหตุและจัดทำแนวทางป้องกัน 	<ul style="list-style-type: none"> ● การบริหารการปฏิบัติตามกฎหมายและกฎเกณฑ์

หัวข้อ	ICA Certificate in Compliance	Certified Compliance Professional	Certified Compliance Professional (CCP)	Advanced Professional in Ethics & Compliance	Licentiate member of the Association of Compliance Officers in Ireland (LCOI)
			<ul style="list-style-type: none"> องค์ประกอบที่สำคัญในการสื่อสาร คือ ความตระหนัก การสื่อสาร และการอบรม 		
กฎหมายและ ความรู้อื่น ๆ ที่ เกี่ยวข้อง	<ul style="list-style-type: none"> ปราบปรามการฟอกเงิน การสนับสนุนการเงินในการก่อการร้าย การทำลายตลาด บริหารความเสี่ยง 	<ul style="list-style-type: none"> การตรวจสอบภายใน การบริหารความเสี่ยง ความรับผิดชอบต่อสังคม รายงานความยั่งยืน พรบ.ต่อต้านการทุจริต พรบ. การค้าอย่างเป็นธรรม 	<ul style="list-style-type: none"> การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และการบริหารความเสี่ยง การบริหารโครงการ องค์ประกอบที่สำคัญ และบทบาทของการกำกับดูแล ความแตกต่างในการตรวจสอบการกำกับดูแลและการตรวจสอบภายใน 	<ul style="list-style-type: none"> ภาวะผู้นำ ความเข้าใจในการบริหารความเสี่ยงองค์กร เครื่องมือที่และกระบวนการในการบริหารความเสี่ยงองค์กร เช่น ดัชนีชี้วัดความเสี่ยงหลัก 	-ไม่มี-

บทที่ 4

บทวิเคราะห์ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมเจ้าหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงานในธุรกิจ สินเชื่อบุคคลภายใต้การกำกับ

การวิเคราะห์ปัญหาในบทนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากการเปรียบเทียบหลักกฎหมาย กฎเกณฑ์ ประกาศ ข้อบังคับต่างๆ ของประเทศไทยกับต่างประเทศอันเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ทำหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงาน และมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมและกำกับดูแลวิชาชีพอื่นในสถาบันการเงินและบริษัทมหาชนจำกัดทั้งที่จดทะเบียนในและนอกตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย รวมทั้งยังได้ศึกษาคำพิพากษาศาลและ คำวินิจฉัยจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ดังปรากฏตามความในบทที่ 2 และบทที่ 3 ที่ผ่านมา โดยที่ในบทนี้ผู้วิจัยจะได้ดำเนินการวิเคราะห์ปัญหาใน 2 ประเด็นหลัก ซึ่ง เป็นประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นในทางปฏิบัติ ดังนี้

1. ปัญหาไม่มีกฎหมายหรือแนวปฏิบัติในการควบคุมเจ้าหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงานในธุรกิจ สินเชื่อบุคคลภายใต้การกำกับของธนาคารแห่งประเทศไทย

ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ออกแนวปฏิบัติเรื่องแนวทางการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของสถาบันการเงินและแนวปฏิบัติเรื่องการกำกับดูแลการปฏิบัติตามกฎหมายของสถาบันการเงิน (Compliance) โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 กำหนดแนวทางการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของสถาบันการเงิน เพื่อให้สถาบันการเงินใช้เป็นมาตรฐานในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในและเน้นย้ำถึงบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของหน่วยงานตรวจสอบภายในที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่ตรวจสอบความถูกต้องด้านบัญชีและการเงิน มาเป็นประเมินความเสี่ยงและประสิทธิผลของระบบควบคุมภายใน รวมทั้งประเมินการปฏิบัติตามนโยบายระเบียบปฏิบัติ กฎหมายและข้อบังคับ ยกเว้นกรณีที่มีหน่วยงานอื่นทำหน้าที่ประเมินหรือสอบทานการปฏิบัติตามนโยบาย ระเบียบปฏิบัติ กฎหมายและข้อบังคับต่างๆ โดยตรง ทั้งนี้ แนวปฏิบัติดังกล่าวใช้บังคับกับสถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงินทุกแห่ง

อนึ่ง ในปัจจุบันการดำเนินธุรกิจของสถาบันการเงินมีความหลากหลายและซับซ้อนเพิ่มมากขึ้น เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้า รวมถึงการที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายทั้งจากหน่วยงานทางการและเกณฑ์ภายในองค์กรที่เพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย (Compliance Risk) ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของความเสี่ยงด้านปฏิบัติการเพิ่มขึ้น โดยปัจจุบันพบว่าสถาบันการเงินปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทยได้มีการจัดตั้งหน่วยงานและแต่งตั้งเจ้าหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติตามกฎหมายของทางการเพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลและป้องกันมิให้สถาบันการเงินมีความเสี่ยงที่จะเกิดความผิดพลาดจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายทั้งจากหน่วยงานและเกณฑ์ภายใน

องค์กร อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาพบว่ากฎหมายหรือแนวปฏิบัติในการจัดตั้งหน่วยงานกำกับดูแลหรือการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงานไม่มีกฎหมายครอบคลุมไปถึงการปฏิบัติงานในธุรกิจสินเชื่อบุคคลภายใต้การกำกับและสินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพภายใต้การกำกับสำหรับผู้ประกอบธุรกิจที่มีใช้สถาบันการเงิน (Non-Bank) ทั้งนี้ เนื่องจากแนวปฏิบัติดังกล่าวตามที่ศึกษาในบทที่ 2 และ 3 จะใช้บังคับเฉพาะแต่สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน อีกทั้ง ธนาคารแห่งประเทศไทยมิได้ควบคุมและกำกับธุรกิจสินเชื่อบุคคลภายใต้การกำกับด้วยหลักการและวิธีการเดียวกันกับสถาบันการเงิน ซึ่งจากสภาพการดำเนินธุรกิจปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลงไปเป็นอย่างมาก ตลอดจนมีความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงานและจากการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาเชื่อมต่อกับโครงสร้างพื้นฐานในการให้บริการทางการเงินแก่ประชาชน โดยผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อบุคคลภายใต้การกำกับของธนาคารแห่งประเทศไทยคือ กลุ่มผู้ประกอบธุรกิจหนึ่งที่มีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาเชื่อมต่อการให้บริการทางการเงินแก่ประชาชนเช่นเดียวกันกับสถาบันการเงิน ซึ่งสมควรที่ภาครัฐต้องควบคุมกำกับความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและกฎเกณฑ์ต่อผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อบุคคลภายใต้การกำกับและสินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพภายใต้การกำกับสำหรับผู้ประกอบธุรกิจที่มีใช้สถาบันการเงิน

นอกจากนี้ จากการศึกษาข้างพบว่าปัจจุบันยังไม่มีกฎหมาย หรือแนวปฏิบัติกำหนดให้ต้องมีการจัดตั้งหน่วยงานกำกับดูแลการปฏิบัติงานในธุรกิจสินเชื่อบุคคลภายใต้การกำกับ ซึ่งตามที่กระทรวงการคลังได้ออกประกาศกระทรวงการคลัง เรื่องกิจการที่ต้องขออนุญาตตามข้อ 5 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 58 เรื่องสินเชื่อบุคคลภายใต้การกำกับ และธนาคารแห่งประเทศไทยได้ออกประกาศที่ สนส. 1/2558 เรื่องการกำหนด หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจสินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพภายใต้การกำกับสำหรับผู้ประกอบธุรกิจที่มีใช้สถาบันการเงิน ซึ่งอาศัยอำนาจตามกฎหมายมีการกำหนดสาระสำคัญให้ผู้ประกอบธุรกิจต้องดำเนินการในด้านต่างๆ ดังนี้

1. กำหนดนิยามสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ
2. กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ เช่น การจัดตั้งและการขออนุญาต วงเงิน การเรียกให้ชำระหนี้และการติดตามทวงถามให้ชำระหนี้ และการกำหนดนโยบาย แผนงาน และการประชาสัมพันธ์ เป็นต้น
3. กำหนดให้มีการจัดทำรายงานการให้สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ โดยให้จัดทำในรูปแบบที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด
4. กำหนดอัตราส่วนรวมสูงสุดของดอกเบี้ย ค่าปรับ ค่าบริการ และค่าธรรมเนียมใดๆ เกี่ยวกับสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับไม่เกินร้อยละ 28 ต่อปี (Effective rate)
5. กำหนดค่าใช้จ่ายที่จ่ายไปจริงและพอสมควรแก่เหตุตามรายงานที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดไว้

6. กำหนดวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการเผยแพร่ ดอกเบี้ย ค่าปรับ ค่าบริการ ค่าธรรมเนียมใดๆ และค่าใช้จ่ายตามที่ได้จ่ายไปจริงและพอสมควรแก่เหตุ

อนึ่ง อาศัยอำนาจตามกฎหมายธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจในการกำกับดูแลผู้ประกอบการธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับและสินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพภายใต้การกำกับสำหรับผู้ประกอบธุรกิจที่มีใช้สถาบันการเงิน ทั้งนี้ เพื่อเป็นการพิทักษ์รักษาประโยชน์ของประชาชนและเป็นการป้องกันปัญหาจากธุรกิจสินเชื่อบุคคลที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ตลอดจนเพื่อให้ผู้ประกอบการธุรกิจอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์การกำกับดูแลที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งจากการศึกษาในบทที่ 2 และ 3 พบว่ากฎหมาย และประกาศของกระทรวงการคลังและธนาคารแห่งประเทศไทยมิได้กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับต้องปฏิบัติตามแนวปฏิบัติหรือมาตรฐานเรื่องการกำกับปฏิบัติตามกฎหมาย (Compliance Risk) เช่นดั่งบังคับใช้กับสถาบันการเงินตามพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 ส่งผลกระทบและอาจทำให้ให้ผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคล ตลอดจนรวมทั้งเจ้าหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงานในกลุ่มธุรกิจดังกล่าวไม่เข้าใจและสับสนถึงบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของหลักปฏิบัติดังกล่าว

2. ปัญหาไม่มีกฎหมาย หรือแนวปฏิบัติการกำหนดคุณสมบัติ และจรรยาบรรณในการควบคุมพฤติกรรมผู้ทำหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงาน

จากการศึกษาพบว่าผู้ทำหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงานในสถาบันการเงินสำหรับการปฏิบัติหน้าที่นั้นมีหน้าที่สนับสนุน คณะกรรมการบริษัท คณะกรรมการตรวจสอบ ผู้บริหารระดับสูงให้สามารถบริหารจัดการองค์กร และบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎเกณฑ์ และระเบียบปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังเป็นศูนย์กลางด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย และเป็นผู้ให้คำแนะนำ คำปรึกษา เกี่ยวกับกฎหมาย กฎเกณฑ์ต่างๆ กับคณะกรรมการบริษัท ผู้บริหารระดับสูงและพนักงาน จัดทำแนวทางการปฏิบัติตามกฎหมายเป็นลายลักษณ์อักษร และประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมายในธุรกรรมของสถาบันการเงิน ซึ่งรวมถึงการออกผลิตภัณฑ์หรือธุรกิจใหม่ สอบทานการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎหมาย (Control and Monitor) และติดตามข้อบกพร่องที่ตรวจสอบโดยมีการจัดทำ Compliance Testing เช่น การสุ่มสอบทางการปฏิบัติตามกฎหมายต่างๆ พร้อมทั้งเสนอแนวทางการปรับปรุง อีกทั้ง มีหน้าที่ต้องรายงานผลการประเมินการเปลี่ยนแปลงความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย (Report) สรุปผลและสาเหตุการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย และแนวทางการแก้ไข รวมถึงปัญหาที่ได้รับการแก้ไขต่อผู้บริหารระดับสูง และคณะกรรมการ คณะกรรมการตรวจสอบ หรือ คณะกรรมการกำกับปฏิบัติตามกฎหมายอย่างสม่ำเสมอ

ทั้งนี้ จากบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ทำหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงานในสถาบันการเงิน และผู้ประกอบการธุรกิจสินเชื่อบุคคลภายใต้การกำกับ ตามที่ได้ศึกษาในบทที่ 2 และ 3 พบว่าผู้ดำรงตำแหน่งและปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวถือได้ว่าปฏิบัติหน้าที่เป็นเยี่ยงผู้มีวิชาชีพที่จะต้องรับผิดชอบต่อหน้าที่ (Accountable) ต้องระมัดระวังในหน้าที่ (Duty of Care) ต้องซื่อสัตย์สุจริต (Duty of Loyalty) แต่ปัจจุบันยังไม่มีกฎหมาย หรือแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการกำหนดคุณสมบัติ หรือการสอบวัดผลความรู้ความสามารถ การฝึกอบรม ตลอดจนจรรยาบรรณในการควบคุมพฤติกรรมของผู้ทำหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงานทั้งในสถาบันการเงินและธุรกิจสินเชื่อบุคคลภายใต้การกำกับและสินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพภายใต้การกำกับสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจที่มีใช้สถาบันการเงิน อีกทั้ง พบว่าปัจจุบันยังไม่มีองค์กรวิชาชีพนี้ในประเทศไทย

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายในการศึกษาถึงปัญหากฎหมาย กฎเกณฑ์ในการควบคุม และกำกับดูแลจากหน่วยงานทางการต่อผู้ทำหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงาน ซึ่งในทางปฏิบัติแล้วงาน ด้านกำกับดูแลการปฏิบัติงานถือว่ามีสำคัญเป็นอย่างมากต่อสถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจ สิ้นเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับของธนาคารแห่งประเทศไทย ตลอดจนรวมถึงบริษัทมหาชนจำกัด บริษัทจดทะเบียน โดยมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ภาครัฐจะต้องวางหลักการในแง่ของการควบคุมและ กำกับดูแลเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของผู้มีวิชาชีพมีคุณธรรม (Virtue) และจรรยาบรรณ (Ethic) แม้ใน ระยะเริ่มแรกงานด้านกำกับดูแลการปฏิบัติตามกฎหมายในประเทศไทยจะถือว่าเป็นเรื่องใหม่ จำเป็นต้องให้มีการพัฒนาการตามขั้นตอนออกไปอีกสักระยะหนึ่ง แต่ตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี แล้วผู้มีวิชาชีพด้านนี้ถือเป็นกลไกสำคัญและหรือผู้ปกป้องกลั่นกรองการปฏิบัติหน้าที่ของบริษัท คณะกรรมการบริษัท คณะกรรมการตรวจสอบ ผู้บริหารระดับสูง โดยอีกนัยหนึ่งเปรียบเสมือนเป็น ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐในการเข้าไปกำกับดูแลปกป้องและแนะนำให้ฝ่ายจัดการของบริษัทบริหาร ความเสี่ยงองค์กรและปฏิบัติให้สอดคล้องกับหลักกฎหมาย อีกทั้ง สอดรับกับหลักการพื้นฐานของ หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี

1. บทสรุป

ด้วยบทบาทและหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงานในธุรกิจสิ้นเชื่อส่วนบุคคล ภายใต้การกำกับของธนาคารแห่งประเทศไทย ทั้งในรูปแบบบริษัทจำกัดและบริษัทมหาชนจำกัด รวมทั้งที่จดทะเบียนและมีได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จากการศึกษาในบทที่ ผ่านๆ มาพบว่าบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่นี้ถือเป็นกลุ่มวิชาชีพที่มีความสำคัญสมควรปรับปรุงมาตรการ ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยองค์กรภาครัฐที่มีอำนาจควบคุมและกำกับดูแลจำเป็นต้องใช้อำนาจทาง ปกครองเข้าไปควบคุมและกำหนดให้มีกฎหมายหรือแนวปฏิบัติที่ชัดเจนและเพียงพอในการควบคุม เจ้าหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงานในธุรกิจสิ้นเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ ทั้งนี้ เพื่อแก้ปัญหาได้ อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ซึ่งจากประเด็นปัญหาที่ได้ศึกษามาผู้วิจัยขอสรุป ดังนี้

1.1. ปัญหาไม่มีกฎหมายหรือแนวปฏิบัติในการควบคุมเจ้าหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงานใน ธุรกิจสิ้นเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ

ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) เป็นธนาคารกลางของประเทศไทย มีหน้าที่หลักในการดูแล กำกับเรื่องการเงินของประเทศ ทั้งออกกฎหมายและควบคุมสถาบันการเงิน นำออกหมุนเวียนซึ่ง ธนบัตรไทยรวมถึงการควบคุมการถ่ายโอนเงินตราระหว่างประเทศ และเฝ้าระวังอัตราแลกเปลี่ยนเงิน

บาทเทียบกับสกุลเงินตราอื่น โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 และประกาศกระทรวงการคลัง เรื่องกิจการที่ต้องขออนุญาตตามข้อ 5 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 58 ดังนั้น ในฐานะที่ธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นหน่วยงานทางการที่มีหน้าที่ควบคุมและกำกับดูแลสถาบันการเงิน รวมทั้งกำกับดูแลผู้ประกอบการธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลและธุรกิจสินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพภายใต้การกำกับสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจที่มีใช้สถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงเป็นหน่วยงานทางการที่มีอำนาจโดยตรงในการที่จะออกกฎเกณฑ์และหรือแนวปฏิบัติในการแต่งตั้งหน่วยงานและหรือเจ้าหน้าที่ผู้กำกับดูแลการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎเกณฑ์ หรือหัวหน้าสายงานสูงสุดของหน่วยงานกำกับดูแลการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎเกณฑ์ บังคับใช้และครอบคลุมถึงบริษัทผู้ประกอบการธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับและธุรกิจสินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพภายใต้การกำกับสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจที่มีใช้สถาบันการเงิน

1.2. ปัญหาไม่มีกฎหมาย หรือแนวปฏิบัติการกำหนดคุณสมบัติ และจรรยาบรรณในการควบคุมพฤติกรรมผู้ทำหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงาน

ด้วยบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ทำหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงานในสถาบันการเงิน ตามที่ได้ศึกษาในบทที่ 3 และ 4 พบว่าปัจจุบันยังไม่มีกฎหมาย หรือแนวปฏิบัติการกำหนดคุณสมบัติ หรือและการสอบวัดผลความรู้ความสามารถ การฝึกอบรม ตลอดจนกำหนดจรรยาบรรณในการควบคุมพฤติกรรมของผู้ทำหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงานทั้งในสถาบันการเงินและธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับของธนาคารแห่งประเทศไทย ดังนั้น เพื่อยกระดับการบริหารจัดการระบบงานที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการทางการเงินแก่ประชาชนตั้งแต่ต้นจนจบของสถาบันการเงิน ซึ่งโครงสร้างพื้นฐานสำคัญที่จะทำให้เกิดการให้บริการที่เป็นธรรม ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงมีบทบาทและอำนาจหน้าที่ในการผลักดันให้องค์กรธุรกิจบริหารจัดการ มีระบบควบคุมภายในที่ดี และการตรวจสอบการปฏิบัติงานที่คำนึงถึงการบริการอย่างเป็นธรรมและรัดกุมตรวจจับความเสี่ยงและความผิดปกติเพื่อป้องกันการเกิดความเสียหายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงสมควรเป็นหน่วยงานทางการหลักในการที่จะผลักดันให้มีการตรากฎหมาย หรือแนวปฏิบัติการกำหนดคุณสมบัติ และจรรยาบรรณในการควบคุมพฤติกรรมผู้ทำหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงานในสถาบันการเงินและธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ

2. ข้อเสนอแนะ

1) เสนอให้แก้ไขเพิ่มเติมแนวปฏิบัติเรื่องแนวทางการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของสถาบันการเงินและแนวปฏิบัติเรื่องการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสถาบันการเงิน (Compliance) โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 และประกาศ

กระทรวงการคลัง เรื่องกิจการที่ต้องขออนุญาตตามข้อ 5 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 58 เรื่องสินเชื่อบุคคลภายใต้การกำกับ และประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ สนส. 1/2558 เรื่องการกำหนด หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจสินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพ ภายใต้การกำกับสำหรับผู้ประกอบธุรกิจที่มีใช้สถาบันการเงินโดยกำหนดให้บริษัทผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับตามกฎหมายฉบับนี้ในการแต่งตั้งหน่วยงานและหรือเจ้าหน้าที่ผู้กำกับดูแลการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎเกณฑ์ หรือหัวหน้าสายงานสูงสุดของหน่วยงานกำกับดูแลการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎเกณฑ์ ในสถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับจะกระทำได้อต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทย ตามแบบและวิธีการที่กำหนด ทั้งนี้ เพื่อให้ธนาคารแห่งประเทศไทย มีอำนาจควบคุมและกำกับตลอดจนลงโทษผู้กำกับดูแลการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎเกณฑ์ ในเชิงบริหารได้ในกรณีอาจสั่งให้บุคคลดังกล่าวชี้แจง แก้ไข ปรับปรุงหรือสั่งพักการให้ความเห็นชอบ โดยมีเงื่อนไขหรือระยะเวลา

2) เสนอให้ออกประกาศกำหนดการควบคุมพฤติกรรมและลักษณะการปฏิบัติหน้าที่เข้าข่าย อันมิชอบตามกฎหมาย โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 และประกาศกระทรวงการคลัง เรื่องกิจการที่ต้องขออนุญาตตามข้อ 5 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 58 เรื่องสินเชื่อบุคคลภายใต้การกำกับ และประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ สนส. 1/2558 เรื่องการกำหนด หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจสินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพ ภายใต้การกำกับสำหรับผู้ประกอบธุรกิจที่มีใช้สถาบันการเงิน ในระหว่างที่ยังมิได้มีประกาศใด ๆ เกี่ยวกับการทำหน้าที่ของผู้กำกับดูแลการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎเกณฑ์ เสนอให้ธนาคารแห่งประเทศไทยออกประกาศถึงแก่สถาบันการเงินและบริษัทผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ กำหนดให้เจ้าหน้าที่ผู้กำกับดูแลการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎเกณฑ์ ต้องผ่านการอบรมหลักสูตร เจ้าหน้าที่ผู้กำกับดูแลการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎเกณฑ์ ของคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นหลักสูตรที่ได้ร่วมมือกับธนาคารแห่งประเทศไทยในการจัดการอบรม ก่อนการปฏิบัติหน้าที่ในสถาบันการเงินและหรือผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ หรือธุรกิจทางการเงินที่มีกฎหมายพิเศษควบคุมกำกับ ทั้งนี้ เพื่อป้องกันและลดความเสี่ยงจากการที่บุคลากรด้านการกำกับดูแล เช่น กำกับดูแลในธุรกิจประกันภัย โดยไม่ผ่านการฝึกอบรมและหรือมีความรู้ด้านการกำกับดูแลการปฏิบัติงานธนาคารพาณิชย์ข้ามสายงานไปกำกับดูแลการปฏิบัติงานประเภทธุรกิจอื่นเช่น ธุรกิจธนาคารพาณิชย์, ธุรกิจหลักทรัพย์, ธุรกิจหลักทรัพย์จัดการกองทุน เป็นต้น

3) สนับสนุนให้มีการตรากฎหมายว่าด้วยองค์กรวิชาชีพผู้กำกับดูแลการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎเกณฑ์ หรือสภาวิชาชีพผู้กำกับดูแลการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎเกณฑ์ขึ้น โดยให้มีอำนาจทางการปกครองเพื่อพิจารณาลงโทษทางวินัยและเพิกถอนใบอนุญาต ตลอดจนเสนอให้มีกระบวนการวัดผลความรู้ความสามารถเพื่อสอบใบอนุญาตวิชาชีพผู้กำกับดูแลการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎเกณฑ์ และ

บัญญัติกฎหมายให้ผู้กำกับดูแลการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎเกณฑ์ในสถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อบุคคลภายใต้การกำกับ ต้องเป็นสมาชิกขององค์กรวิชาชีพก่อนถึงจะปฏิบัติหน้าที่ในฐานะวิชาชีพได้ โดยเมื่อจัดตั้งเสร็จสิ้นให้โอนอำนาจทางการปกครองของธนาคารแห่งประเทศไทย ที่กำกับดูแลธุรกิจสถาบันการเงินและธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับในปัจจุบันมายังองค์กรวิชาชีพนี้

ภายหลังจากมีการจัดตั้งสภาวิชาชีพผู้กำกับดูแลการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎเกณฑ์ขึ้นแล้ว เสนอให้สภาวิชาชีพออกประมวลข้อกำหนดเรื่องจริยธรรมและมรรยาทในการประกอบวิชาชีพ โดยเสนอกำหนดให้ผู้เป็นสมาชิกของสภาวิชาชีพต้องผ่านการอบรมก่อนถึงจะมีสิทธิขึ้นทะเบียนประกอบวิชาชีพได้ และให้โอนอำนาจทางการปกครองผู้กำกับดูแลการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎเกณฑ์ ทั้งหมดที่ธนาคารแห่งประเทศไทยมีมายังองค์กรวิชาชีพผู้กำกับดูแลการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎเกณฑ์

บรรณานุกรม

เอกสารภาษาไทย

สหัส สิงหวิริยะ. คำอธิบายพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 และ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.

2544. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2546.

ปรีดี ดาวฉาย. ภาครัฐกิจการเงินในยุค Digital Disruption โอกาสและความท้าทาย. [เอกสารประกอบการบรรยาย]. สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย, 2562. แหล่งที่มา:

https://www.oic.or.th/sites/default/files/institute/course/89369/public/k_pred_ee_khpph_2019-07_updated.pdf [11 พฤษภาคม 2563]

พระราชบัญญัติสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551. ราชกิจจานุเบกษา, 125 (ตอนที่ 27 ก), 1 – 49.

พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535. ราชกิจจานุเบกษา, 109, 1 – 34.

พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535. ราชกิจจานุเบกษา, 109 (ตอนที่ 43), 1 – 48.

ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่องกิจการที่ต้องขออนุญาตตามข้อ 5 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 58 (เรื่อง การให้สินเชื่อบุคคลภายใต้กำกับ). ประกาศ ณ วันที่ 10 มกราคม 2562. ราชกิจจานุเบกษา, 136 (ตอนพิเศษ 27 ง), 1 – 7.

ธนาคารแห่งประเทศไทย. ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่องแนวปฏิบัติเรื่องการกำกับกรปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสถาบันการเงิน (Compliance). 2551.

ธนาคารแห่งประเทศไทย. ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ สนส. 1/2558. เรื่องการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจสินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพ ภายใต้การกำกับสำหรับผู้ประกอบธุรกิจที่มีใช้สถาบันการเงิน. 2558.

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.), เกี่ยวกับ ก.ล.ต. [ออนไลน์], สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.), 2563. แหล่งที่มา: <https://www.sec.or.th/> [11 พฤษภาคม 2563]

ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในออสเตรเลีย. กฎระเบียบที่ควรรู้ [ออนไลน์]. ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในออสเตรเลีย, 2557. แหล่งที่มา:

<http://www.thaibizaustralia.com/au/rules/finance.php> [11 พฤษภาคม 2563]

ธนาคารแห่งประเทศไทย. เกี่ยวกับ รายชื่อสถาบันการเงิน [ออนไลน์]. ธนาคารแห่งประเทศไทย., 2563. แหล่งที่มา: <http://www.bot.or.th> [11 พฤษภาคม 2563].

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. เกี่ยวกับกรมฯ [ออนไลน์]. กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2563. แหล่งที่มา: <http://www.dbd.go.th>, [11 พฤษภาคม 2563].

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน. เกี่ยวกับสำนักงานฯ [ออนไลน์]. สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน, 2563. แหล่งที่มา: <http://www.amlo.go.th>, 2563 [11 พฤษภาคม 2563].

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. เส้นทางวิชาชีพธุรกิจหลักทรัพย์. ม.ป.ป.

เอกสารภาษาอังกฤษ

Pearson, G. Financial Services Law and Compliance in Australia. Cambridge University Press. pp. 20–68. 2009.

Australian Transaction Reports and Analysis Centre (AUSTRAC). AML/CTF compliance officers in Australia AUSTRAC survey series – no. 1. 2010.

AUSTRAC. AUSTRAC overview [Online]. AUSTRAC, 2020. Available at: <https://www.austrac.gov.au/about-us/austrac-overview> [21 February 2020]

Standards Australia. AS ISO 19600:2015 Standards Catalogue. 2020. Available at: <https://www.standards.org.au/standards-catalogue/sa-snz/publicsafety/qr-017/as--iso--19600-colon-2015> [21 February 2020]

International Compliance Association (ICA). About International Compliance Association. 2020. Available at: <https://www.int-comp.org/about-ica/> [21 February 2020]

International Federation of Compliance Association. Education IFCA. 2019. Available at: <http://www.ifca.co/education.html> [21 February 2020]

Korean Fair Competition Federation. Certified Compliance Professional: A Professional Certification of ISO Management System designed for corporate success and sustainable development. n.d. Available at: http://www.ifca.co/uploads/3/7/3/9/37390807/certified_compliance_professional.pdf [21 February 2020]

GRC Institute Inc. RPL: 10131NAT Certificate IV in Compliance and Risk Management. 2020. Available at <https://www.thegrainstitute.org/cmspages/page/1880> [21 February 2020]

The Association of Compliance Officers in Ireland. Why The LCOI. 2020. Available at: https://www.acoi.ie/Public/Education/Designation%20and%20Programmes/LCOI/Public/Education/Designations___Programmes/Professional%20Certificate%20

[20and%20Diploma%20in%20Compliance%20and%20LCI.aspx?hkey=e5f424eb-696e-4b06-aea3-7b1e5f3f4c8f](https://www.ethics.org/leadership-professional-in-ethics-compliance/). [21 February 2020]

Ethics & Compliance Initiative. Leadership Professional in Ethics and Compliance (LPEC). 2020. Available at: <https://www.ethics.org/leadership-professional-in-ethics-compliance/> [21 February 2020]

M.S. Mizruchi. "Commercial Banking" International Encyclopedia of the Social & Behavioral Sciences. 2001, 2272-2276.

AUSTRACT. Anti-Money Laundering and Counter-Terrorism Financing Rules Instrument 2007 (No. 1). 2020